

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

BÖRZSÖNY-DUNA-IPOLY VIDÉKFEJLESZTÉSI EGYESÜLET

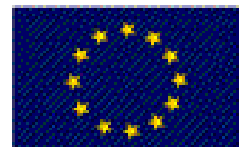
ÉLHETŐ TELEPÜLÉSEK – FENNTARTHATÓ GAZDASÁG,
TÁRSADALOM ÉS KÖRNYEZET
HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2011. MÁRCIUS

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

<u>1. Vezetői összefoglaló</u>	3
<u>1.1. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe</u>	3
<u>1.2. Főbb célkitűzések</u>	4
<u>1.3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja</u>	4
<u>1.4. A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők</u>	5
<u>1.5. A HVS felülvizsgálat során elfogadott módosítások</u>	7
<u>2. Helyzetelemzés</u>	8
<u>2.1. A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése</u>	8
<u>2.2. A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség</u>	17
<u>2.3. A LEADER megvalósítás során elért eredmények áttekintése</u>	18
<u>2.4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága</u>	23
<u>2.5. SWOT elemzés</u>	24
<u>3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia</u>	26
<u>3.1. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe</u>	26
<u>3.2. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez</u>	27
<u>3.3. Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései</u>	28
<u>3.4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései</u>	30
<u>3.5. Forrásallokáció</u>	30
<u>4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések</u>	31
<u>4.1. Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés</u>	31
<u>4.2. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása</u>	32
<u>5. Mellékletek</u>	33
<u>5.1. A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek</u>	33
<u>5.2. Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció</u>	35
<u>5.3. A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazoló dokumentumok</u>	35
<u>5.4. Térképek (a térség természeti, egyéb adottságait bemutató térképek)</u>	36
<u>5.5. Táblázatok (statisztikai adatok összefoglaló táblázatai)</u>	36
<u>5.6. A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája</u>	37
<u>5.7. Fenntarthatósági alapelvek</u>	37
<u>5.8. Benyújtott projektgyűjtő adatlapok</u>	37

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

2

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

1. Vezetői összefoglaló

1.1. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzéseivel összhangban a települések együttes jövőképe a következő pontokban foglalhatóak össze:

A térség dinamikus fejlődése leginkább a turizmus fellendítésével érhető el, ezért a jövőben egy olyan természet közeli, mesterségesen kialakított turisztikai vonzerőre (sípálya, bobbálya, mászófalak, tereplovaglás, kenopi, kenus akadálypálya) lenne szükség, amely szezonális vagy egész éves kikapcsolódási lehetőséget biztosít az ide érkező látogatóknak. A földrajzi korlátok okozta elszigetelődés feloldása érdekében, az Ipoly folyó felett kialakított átkelő hidak építése esedékes lenne a közeljövőben. E közlekedési akadályok elhárítása teljesen más jövőképet jelentene a térség számára.

Mit várhat a térség a hidak kiépítésétől? Élénkebb áruforgalmat, nívósabb munkalehetőségeket, több térségbe látogató turistát, ezáltal magasabb jövedelmeket, amely megerősítené és fenntarthatóvá tenné a helyi vállalkozások működését is. A térség nem rendelkezik országos jelentőségű vonzerővel, ezért jelenleg kevés az ide látogató turista, az áruforgalomnak tehát nem csak a már említett földrajzi elhelyezkedésből fakadó akadályok szabnak gátat. A természeti, történelmi és művészeti adottságainak megismeréséhez alapvető fontosságú a különböző célcsoportok megszólítása, a belföldi turizmus alacsony szintjének emelésében egyik fontos terület lehetne a területünkön meglévő turisztikai attrakciók lehetőségének, számának bővítése.

A vásárló jelenléte a térségben kulcskérdés, mivel hiába a helyi termelők színvonalas, minőségi termékei, ha az értékesítés korlátozott és a helyi piacok szűk fogyasztói réteggel bírnak. A jövőben kétféle módon maradhatnak életképesek azok a termelők, akik nem olcsó tömegtermékkel, hanem magasabb hozzáadott értékű egyedi termékkel jelennek meg a piacon. Az egyik út a fizetőképes kereslet helyben tartása, vagyis a fiatalok elvándorlásának megakadályozása. Ahhoz, hogy a fiatalok ne költözzenek el a közeli nagyvárosokba, például Budapestre, elodázhatatlan a már említett hidak kiépítése, amelyre azonban nem tudunk forrást biztosítani, ehhez külső segítségre volna szükség. Itt meg kell említeni a nemzetközi kapcsolatok erősítését, főként Szlovákia szerepét is.

A határ mentiség, Szlovákia közelsége számos lehetőséget rejt magában. Ennek érdekében további lépéseket kell tenni a szomszédos ország irányába. Jövőképünkben a térség egy nemzetközi együttműködés olyan színtere, ahol kölcsönös például a gyerekek nyaraltatása, a tanulók, diákok cserélődése iskolai programok keretében és a szakképzett fiatalok munkahelyen történő gyakorlatszerzése az együttműködő országokban. (Finnország, Észtország és Románia) Ezáltal a turista-forgalom is növekedne, amely a helyi termékek iránti nagyobb kereslet elérésének másik lehetősége. Ha egyik sem valósul meg a jövőben, akkor sajnos a térség mutatói egyre rosszabbak lesznek, amely a további leszakadás irányába mutat.

Az ÚMVP III. tengelyén keresztül eljuttatott forrásokból finanszírozott fejlesztések vélhetőleg lassítják a leszakadás folyamatát, ez a legtöbb, amelyet nagyobb vállalkozói tőke bevonása nélkül tud tenni a térség. A támogatott projektek részben kijelölik a fentebb taglalt irányt. Ilyen például a különböző helyi termékeket bemutató rendezvények szervezése, a termelők, vállalkozók szolgáltatásainak fennmaradásához vagy magasabb termelési színvonal eléréséhez nyújtott támogatások. Turizmus területén továbbá a tájházak felújítása, szálláshelyek bővítése, lovardák építése, kisvasút korszerűsítése, Börzsöny kincseit bemutató múzeum nyitása és számos olyan projekt került

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

3

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

támogatásra, amely növeli a helyi vállalkozások által felkínált szolgáltatások igénybevételének, illetve a helyi termékek vásárlásának gyakoriságát. A munkanélküliség problémáit azonban nem tudták enyhíteni nagymértékben a projektek, ezért a jelenlegi fejlődési pályán haladva a jövőben még mindig a munkalehetőségek szűkösségével kell szembenéznie a térségnek.

1.2. Főbb célkitűzések

A HVS főbb területei és célkitűzései a következők:

A helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése, megismertetése továbbra is fontos, továbbra is hiányoznak a helyi adottságokra épülő magas hozzáadott értékű helyi termékek, illetve, amennyiben ezek már létrejöttek, akkor az ehhez szükséges piaci csatornák, és marketing eszközök további fejlesztése szükséges. Nő a vendégek elégedettség érzése a turisztikai szolgáltatások következtében, így visszatérő vendéggé válnak, vagy ajánlják a térséget. A térségben új, illetve működő mikro-vállalkozások létrehozásának, beruházásainak, műszaki-technológiai fejlesztésének támogatásának elősegítése. Munkahelyteremtő és hátrányos helyzetű munkavállalókat foglalkoztató beruházások támogatásának előnyben részesítése.

Helyi közösségek fejlesztése az összetartó erő, az aktivitás további növelése szükséges, melyeknek leghatékonyabb eleme a helyi szabadidős és kulturális tevékenységek ösztönzése lehet. A térségen belüli összetartó erő szélesebb körben való kiaknázása, „nem szégyen az egymástól tanulás” gondolatának erősítése.

A társadalmi kihívásokra (előregedés, elvándorlás) nem született még hathatós válasz, ezért az életminőség javítása érdekében fontos a segítségnyújtó tevékenységek fejlesztése, a helyi biztonságérzet növelése. Kialakuljon egy a térségre jellemző esztétikus településkép, amely növelheti az itt élő lakosok települési komfortérzetét.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a fejlesztési és közösségi aktivitás növelése érdekében fontos, hogy előzetesen tervek, tanulmányok szülessenek, melyek elkészítésébe képzések, tréningek révén a helyi szereplőket is be kell vonni. Ezek a lépések szükségesek ahhoz, hogy a fejlesztések, és együttműködések szervezetten és ne ad - hoc módon folyjanak a jövőben.

1.3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja

A HVS felülvizsgálatának célja, hogy reális képet adjon a 2008-ban elkészített HVS és az óta bekövetkezett környezeti, társadalmi változásokról, meghatározzuk azokat a pontokat, melyek a külső környezet változása miatt korrekcióra szorulnak, illetve új intézkedések bevezetését indokolják, valamint az eddig elért eredmények, megvalósult fejlesztések hatására keletkezett újabb igények beépülhessenek a stratégiába.

A HVS időszakos felülvizsgálattal célunk a HACCS területéhez tartozó 17 település új, helyi fejlesztési igényeinek a felmérése. Mindezek alapján egy olyan alapidokumentum összeállítása, mely valóban tükrözi a térség folyamatosan változó igényeit.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

4

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

1.4. A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők

Az ÚMVP keretében készülő Helyi Vidékfejlesztési Stratégia időszakos felülvizsgálatára az ÚMVP Irányító Hatóságának 6/2011 (II.4.) közleménye alapján kerül sor. A közlemény előírásai szerint biztosítani kell a HVS felülvizsgálat nyilvánosságát.

A Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület ezt a nyilvánosságot az alábbi módon biztosította:

Az Egyesület hivatalos honlapján (www.borzsonyleader.hu) közzétette a HVS felülvizsgálatról szóló 6/2011 (II.4.) IH közleményt, HIRDETMÉNYT, illetve az Elnökségi üléseken készült jegyzőkönyveket, határozatokat.

2011. február 15-ig mind a 17 település számára rendelkezésére bocsájtottuk a HIRDETMÉNYT, amelyek a helyi hirdetőtáblákon kerültek elhelyezésre (a kitűzésről fényképek is készültek).

Hirdettünk több térségi és helyi lapban, így a 15 településen megjelenő Ipoly Infóban, a Kismarosi Kikiáltóban, Szokolyai Híradóban, valamint a HIRDETMÉNY megjelent több önkormányzati honlapon is (pl.: Zebegény, Nagymaros)

Az Egyesület facebook oldalán is folyamatos a közérdekű anyagok közzététele.

Egyesületünk hivatalos honlapján kívül egy HVS nyilvánosságot biztosító aloldalt is készített (<http://hvs.borzsonyleader.hu>), melyen nyomon követhető a HVS felülvizsgálat aktuális állása, munkaanyagai, valamint a folyamatos véleményezés, javaslattétel is biztosított. Az oldalra érkező észrevételeket a munkaszervezet-vezető minden alkalommal megválaszolja.

A HVS felülvizsgálat nyilvánosságát (a fent említett) elektronikus felületeken kívül, a HVS felülvizsgálat időtartama alatt tartott elnökségi ülések, közgyűlések, tervezői csoport ülések és fórumok biztosítják.

Elnökségi ülések

A HVS felülvizsgálat 1. szakaszában 2 elnökségi ülésre került sor Szobon a Polgármesteri Hivatalban és a munkaszervezet irodájában. Az üléseken összesen 22 fő vett részt, legnagyobb arányban a civil- (45 %), kevesebb arányban az önkormányzati- (32 %) és a vállalkozói- (18 %), a legalacsonyabb arányban pedig a magánszféra (8 %) képviseltette magát.

Közgyűlések

Közgyűlést egy alkalommal tartottunk, amely egyben a HVS felülvizsgálat Indító megbeszélése is volt. A közgyűlésen 40 fő vett részt, ebből 34 fő egyesületi tag. A résztvevők közül legnagyobb arányban a vállalkozói szféra (37,5%), közel azonos arányban civilszféra (32,5 %) képviseltette magát, jelen voltak az önkormányzatok képviselői is 20 % arányban, a legkevesebben pedig a magánszemélyek jelentek meg (résztvevők mindössze 1 %-a). A következő közgyűlést az IH Közlemény alapján március 24-én tartjuk, ahol beszámolunk a benyújtott projektötlet adatlapokról, az első szakaszban végzett munkáról, rész HVS-ről.

Tervezői csoport ülések

Tervezői csoport ülésekre egyrészt a tervezői csoport-munkaszervezet, másrészt a tervezői csoport tagjai közötti egyeztetések céljából került sor összesen 6 alkalommal. A tervezői csoport-munkaszervezet ülésein a tervezői csoport vezetője, illetve a munkaszervezet 4 dolgozója vettek

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

5

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

részt. A tervezői csoport üléseken pedig a tervezői csoport tagjai, a munkaszervezet dolgozói, és külsős résztvevők is jelen voltak. Az üléseken összességében 45 fő vett részt. A megbeszélések előtt fél órával a tervezői csoport vezetője fogadóórát biztosított az érdeklődők számára.

Fórumok

A HVS felülvizsgálattal kapcsolatos aktualitások ismertetése, valamint az érdeklődők részéről felmerülő kérdések, észrevételek megbeszélése érdekében, Fórumot 3 alkalommal tartott a munkaszervezet és a tervezői csoport, kettőt Szobon egyet pedig Zebegényben. A fórumokon összesen 54 fő vett részt, melyből 17 % volt önkormányzati-, 39 % a civil-, 26 % a vállalkozói- és 18 % a magánszféra részvételi aránya.

Az egyeztetéseken, fórumokon, megbeszéléseken, fogadóórákon való aktivitásról összességében elmondható, hogy leginkább a civil szféra képviselői voltak jelen 46 %-os részvételi aránnyal. Fele arányban (23 %) képviseltette magát a vállalkozói szféra és közel azonos arányban mutattak érdeklődést az önkormányzati- és magánszféra képviselői. Ennek oka lehet, hogy a civil szervezetek számára ez jelenti sok esetben az egyetlen támogatási forrást. A közsféra szereplői szinte egyöntetűen úgy nyilatkoztak, hogy nagyon nehéz helyzetben vannak az önkormányzatok, jelenleg saját kiútjukat keresik. A településeiken élők azonban biztatják a pályázatok beadására, illetve éljenek a III. tengelyes kérelmek beadásának lehetőségével is.

Projektötlet-gyűjtés eredményei

A HVS felülvizsgálat részét képező Projektötlet-gyűjtést az Egyesület a 6/2011 (II.4.) IH közlemény előírása szerint 2011. február 15. és 2011. március 4. között tette lehetővé, a Projektötlet adatlapok munkaszervezeti irodában való postai (2628 Szob Pf.:33), elektronikus (borzsony.duna@gmail.com) vagy személyes (2628 Szob, Köztársaság utca 2./8. szoba) eljuttatásával. A nyilvánosságát a fentiekben felsorolt elektronikus, írott felületeken és személyes megbeszélések keretében biztosította. A folyamatos tájékoztatásnak és a térségben élők aktív részvételének, érdeklődésének köszönhetően a következő eredménnyel zárult a HVS projektötlet gyűjtés:

Határidőig összesen 69 db projektötlet adatlap érkezett be a munkaszervezet irodájába, melyet 36 fő javaslattevő állított össze, a térség benyújtásra jogosult 17 települése közül 13 településről. A legtöbb projektötlet adatlap (14 db) Nagymarosról érkezett. A benyújtott projektötlek igényelt forrás összege: kb. 416.950.000 Ft.

A legnagyobb aktivitást a projektötlet-gyűjtésben a térség civilszervezetei mutatták, amelyek 55 %-os arányban részesülnek az összes benyújtott projektötletből. Az önkormányzati szféra 26 %-kal, vállalkozói szféra 12 %-kal a magánszféra 7 %-kal járult hozzá a projektötlet-gyűjtéshez.

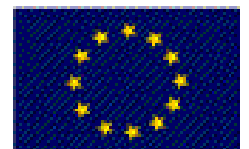
A tartalmi áttekintést követően a tervezői csoport és a munkaszervezet minden projektötletet egy-egy jogcímhez, célkitűzéshez és intézkedéshez sorolt.

A legtöbb projektötlet a LEADER közösségi fejlesztés jogcímhez érkezett, összesen 27 db (ez a projektötlek 39 %-a). Arányát tekintve 20%-ot tett ki, az a 14 db projektötlet, melyek a III. tengely intézkedés csoporthoz tartozó fejlesztéseket foglalták meg. A harmadik legnagyobb csoportot a

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

6

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

LEADER vállalkozási alapú fejlesztési projektek alkotják 12 %-os aránnyal. Közel azonos számban és arányban kerültek benyújtásra olyan elképzelések, melyek egyrészt jelenlegi összetett megfogalmazásukból adódóan nem sorolhatóak be egyetlen jogcímbe sem, másrészt olyanok, melyek MNVH támogatási forrásból valósulhatnak meg. Végül a legalacsonyabb arányban kerültek felvetésre olyan ötletek, melyek a LEADER rendezvény, LEADER tervek és tanulmány készítése, LEADER képzés, LEADER térségen belüli együttműködés, LEADER nemzetközi együttműködés jogcímeibe sorolhatóak.

Összességében elmondható, hogy a projektötletek zömében a civilszervezet által megfogalmazott közösségi fejlesztést szolgáló tevékenységekre irányulnak. A III. tengelyhez tartozó, illetve a jelenleg nem besorolható ötleteket leszámítva a második csoportot a gazdaságfejlesztést elősegítő, vállalkozási célú fejlesztések jelentik.

(A projektötletek részletes besorolását tartalmazó táblázatot az HVS 5.5. fejezete tartalmazza.)

1.5. A HVS felülvizsgálat során elfogadott módosítások

A legfontosabb módosítás a stratégiánk felülvizsgálata során a települések adatainak aktualizálása, hiszen sok változás történt minden település életében. Egyre nagyobb számú a munkanélküliség, a fiatalok elvándorlása jelentős mértékben nő, így a települések fennmaradásában ez több esetben csődközeli állapotot jelent. Vállalkozások száma olyan mértékben nő, hogy többen u.n. kényszervállalkozást indítanak be a család megélhetésének biztosítása érdekében. De egyre többen kezdenek újra a család még meglévő földterületén gazdálkodni, ugyanakkor a termékeik feldolgozása, piacra jutása, marketingje még nem biztosított.

Pontosítottuk a leader 1. körének tapasztalatára építve a célkitűzéseinket, a várható intézkedéseket. Készítettünk 1 kísértekű projektet a nemzetiségek-, a hagyományok-, az etnikai kisebbségek hagyományainak ápolását-, a természet és környezetvédelmet, valamint a valamilyen hátrányos helyzetben lévő csoportok által szervezett programok segítő eszközeinek támogatásaként. Két jogcímet összevonva készítettünk egy komplex projektet, ami segíti a tervezett és oktatott elképzelések megvalósításának segítését. A területközi és nemzetközi térségek közötti együttműködés jogcímet terveztük forrás nélkül, hiszen erre nagy szükség van a már meglévő nemzetközi együttműködésünk továbbvitelére érdekében, azonban ez várhatóan központi forrásból kerülhet megvalósításra. Térségen belüli kapcsolattartást terveztünk, mert hisszük és valljuk, hogy akkor tudunk igazán a közösségépítés, az elidegenedés ellen küzdeni, ha erősítjük a közösség összetartó erejét.

Fontosnak tartjuk a III. tengely értékeinek továbbvitelét, ennek a lehetőségnek biztosítását településeink között.

Szeretnénk, ha az 1 LHHS településünk (Ipolytölgyes) nem különálló intézkedésenként kerülne a majdani kiírásba, hanem egy közösség részeként vegyes rendszerként a többi 16 településsel. Természetesen többlet ponttal értékelve a leghátrányosabb helyzetét.

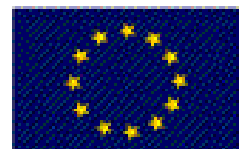
Felkutatunk - illetve többször kutatnunk sem kellett, mert a térségből önként hozták, amikor megtudták, hogy stratégia felülvizsgálat van – a legújabb stratégiákat, swot analíziseket.

Mondhatjuk azt, hogy egy térségi összefogással, minden szféra bevonásával elkészült HVS felülvizsgálatot készítünk az érdeklődők és felhasználók számára.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

7

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

2. Helyzetelemzés

2.1. A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése

A térség általános jellemzői

A Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület a Szobi kistérség 13 és a Váci kistérség 4 települését fogja össze (lásd 1. térkép). A térség területe ~440 km², az itt élő népesség ~24000 fő, a népsűrűség 55 fő/km². Az egyesület akcióterülete a Börzsöny nyugati és déli részén, illetve az Ipoly és a Duna által határolt területén helyezkedik el, ahol a 17 településből négy község állandó népessége nem éri el a 400 főt sem, s három zsádfalu is található a területén. A kistelepülésekből álló térségben a hetvenes évek összevonásai maradandó és pozitívnak nem mondható nyomot hagytak a térség településeiben, melyek a természeti adottságok és az országhatár melletti fekvés által meghatározott sokszínű, de kompakt térséget alkotnak. A térségben halmozódó rossz helyzetek következtében erős társadalmi erózió következett be. A közös sors és a térség adottságai egyaránt szükségessé tették, hogy a történelmi sérelmeket félre téve, kialakuljon a térségi együttműködés hagyománya a közszolgáltatások biztosítása terén éppúgy, mint a területi folyamatok koordinációjában vagy a fejlesztési projektek megvalósításában.

A közösség Ipoly menti része nagyon szegény, az önkormányzatok súlyos forráshiánnyal küzdenek, s a lakosság is meglehetősen alacsony bevétellel bír, mindez szinte megdermesztette az akcióterület ezen részének fejlődését. Mindez idáig a közös stratégiák, programok, elhatározások mellé csak alkalmankénti pályázati források álltak rendelkezésre. A térség gazdaság- vagy vidékfejlesztési programjának megvalósításához hiányoztak a szükséges források, ezért azok a jó szándék ellenére is csupán orientációs pontul szolgáló, ám semmire nem kötelező stratégiák szerepét töltötték be. A LEADER program lehetővé teszi, hogy a közösen megalkotott program meg is valósuljon, s kialakuljanak és megerősödjenek azok az együttműködések, amelyek lehetővé teszik a belső és külső erőforrások hasznosítását. A térség határ menti helyzete a legutóbbi időkig kifejezetten hátrányt jelentett. 2007 decemberétől a schengeni határnyitás generáló hatással lehet a határmenti kapcsolatokra. A Dunakanyarban a fejlődés, civilizálódás kulcsmotívumai erősebben jelen vannak. Az eltérő természeti adottságok más-más kultúráknak adnak otthont, így a tájegység a kultúrák határán fekszik, amely ösztönzője a térség fejlődésének.

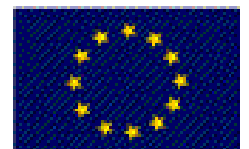
A térség környezeti állapota, földrajzi jellemzői, földhasználati módok

A megye északi, elkeskenyedő részét lényegében a vulkánikus eredetű Börzsöny alkotja. Mintegy 600 km² területű, ennek túlnyomó része Pest megyére esik, csak keleti lejtője van. Viszonylag zárt, tömbös, tagolatlan jellege ellenére több részre osztható. Említést érdemelnek a hegység déli részén kialakult kismedencék, amelyek a fiatalkori mozgások nyomán alakultak ki (Márianosztra-, Kóspallagi-, Szokolyai-, Királyréti-medence). Az építőipari alapanyagok jelentős mennyiségben fordulnak elő, kőbánya több is van, ezekben andezit kitermelése (pl. Szob), vagy mészkőbányászat folyik

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

8

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

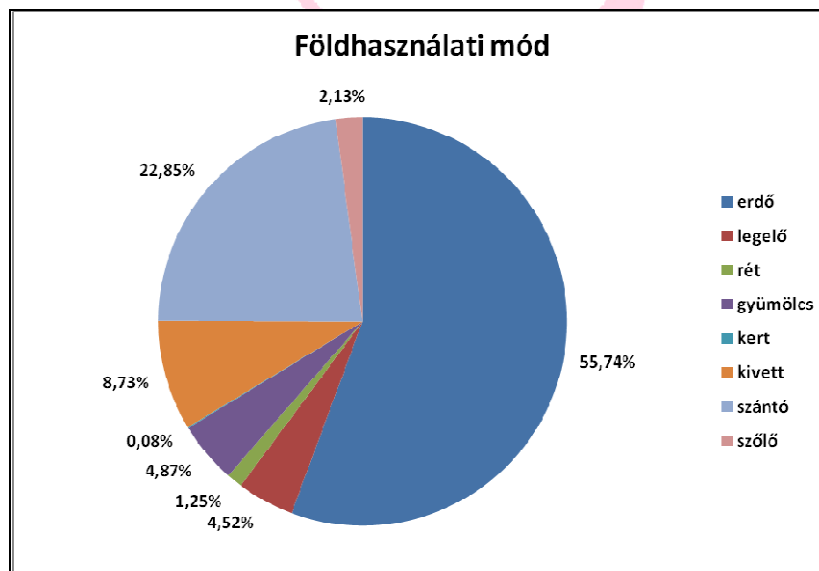
Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

(Zebegény). A Börzsönyben, a hegy völgyeiben, az Ipoly és a Duna mentén húzódó térséget a Duna-Ipoly Nemzeti Parkhoz tartozó 18 ezer hektárnyi erdőség uralja, a térség területének háromnegyedét erdők borítják. A Börzsöny hegységéből több hegyi patak szeli át a térséget.

A térség területén két folyó is található. Az egyik a Duna, amely magas vízhozamú, a nemzetközi hajózás fő útvonala, kapcsolatot jelent Budapest és Bécs között, azonban elválasztja a közúti közlekedéstől a pilisi oldaltól a térséget. Ebből a szempontból a Duna kulcsszerepe vitathatatlan, hasznosítása sokoldalú. Mint vízi út ma még csak részben kihasznált, az európai integráció előrehaladásával azonban a dunai hajózás bővülése prognosztizálható. A másik folyó az Ipoly (határfolyó). Az Ipoly legfőképpen a hegyi patakokból táplálkozik, ezért a nagy esőzések, és a tavaszi olvadás megemeli a vízszintet, ekkor kilép medréből és elönti az árterületeket. A vízminőség javulása szükséges ahhoz, hogy a Duna és az Ipoly rekreációs jelentősége a jövőben növekedjen.

A térség alapvető erőforrása a természeti környezet, melynek szennyezése közvetlenül az itt élők megélhetését is veszélyezteti, ezért igen fontos annak megóvása. Az egyik legnagyobb probléma a hulladékkezelés. A térségben csak a lakosságállomány 80 %-a van bevonva a hulladékgyűjtésbe, mely elmarad a megyei és az országos átlagtól. Ráadásul a hulladéklerakó telepek elavult technológiával működnek, illetve azok kapacitása sem elegendő, így megjelentek az illegális szemétkerakó helyek. Problémaként merült még fel, hogy a meglévő szennyvíztisztítók elavult technológiával működnek, nem megfelelő minőségűek az emésztőgödörök. Emellett a mezőgazdasági területek műveléséhez gyakran a védőtávolság betartása nélkül használt vegyszerek szintén szennyezik a talajt, illetve a felszín alatti vizeket.

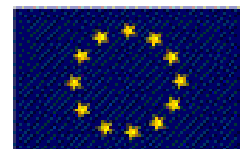
1. ábra A Börzsöny-Duna-Ipoly térség földhasználati módja (Forrás: KSH, 2009)

A térség földhasználatában az erdőterületek dominálnak, bár a térség két városában, Szobon és Nagymaroson kisebb az erdős terület. Az erdőterületek alapvetően cseres és gyertyános tölgyesek, a magasabb térszínek bükkben is gazdagok. További jelentős területhasználatot jelent a szántóterület.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

9

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

Az utóbbi időben kezdtek felértékelődni a természeti látványosságok, tájképi szépségek, megőrzött természeti értékek. A természeti értékek gazdaságával és változatosságával azonban kedvezőtlen tényezők is párosulnak. Az épített környezetre legnagyobb veszélyt a lakóhelyi szuburbanizáció jelenti, melynek eredményeként a települések beépítettsége nő, csökkentve a zöldfelületek nagyságát. Rendkívül fontos, hogy a megfelelő tájhasználat kialakításával és fenntartásával a térség továbbra is megtartsa vonzerejét. Különösen értékes a Duna-part, melynek nemcsak a további beépítését kell elkerülni, hanem a terület tájrehabilitációja is szükséges. A szabad területek másik csoportját a rehabilitációs területek alkotják.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

10

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

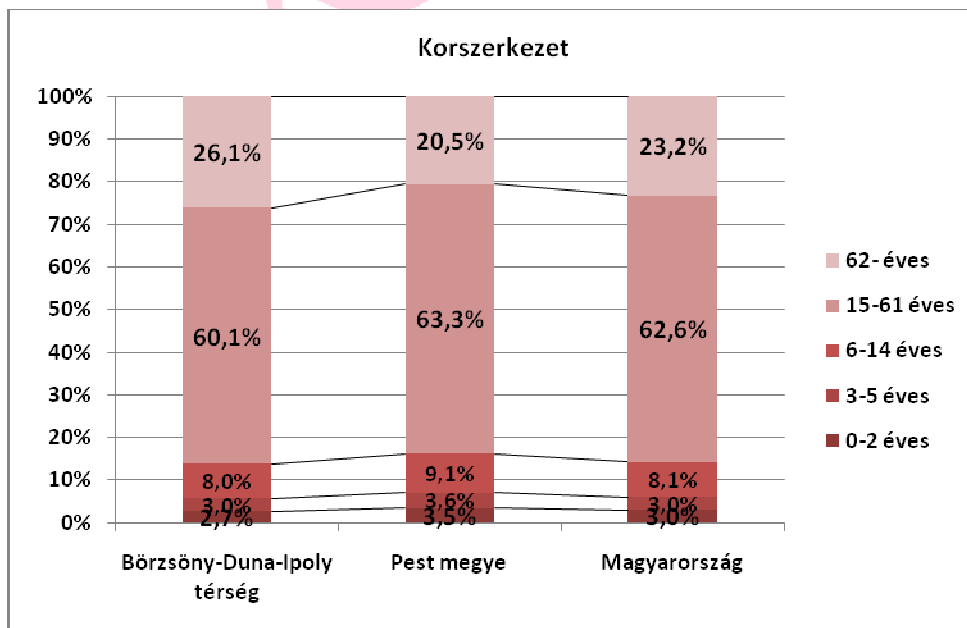
Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

Demográfiai helyzet

A térség állandó lakosságának alakulása 1990 és 2008 között összességében növekedett, bár ez nem mondható el minden településre. A legnépesebb település Nagymaros (2008-ban 4691 fő) mellett Verőce, Szob és Kismaros települések lélekszáma is nőtt ebben az időszakban, sőt 2000 óta Verőce lakosságának száma meghaladja a városi rangú Szob lakosságának számát. A térség településeinek fele 2009-ben negatív vándorlási egyenleget mutatott, míg a Duna-parti települések többségében odavándorlás volt jellemző.

A népesedés folyamatainak nyomán alakult ki a társadalom korszerkezete, s erről tudjuk, hogy hazánkban az előregedés egyértelmű jelei tapasztalhatók. 1990-ben 100 fiatalra még csak 96 idős jutott, 2003-ban már 130, az Ipolymentén azonban már 1990-ben is 136-os értéket vett fel a mutató, és a kilencvenes évek sem tudta megfordítani a tendenciát, tovább növekedett az idősek túlsúlya, egészen a 145-ös értékig. Ahogy a diagrammon látható, 2009-ben a Börzsöny-Duna-Ipoly térségben a 62 év feletti a lakosság 26,1 %-át adják, míg ez a korosztály Pest megyében és Magyarországon átlagosan kevesebb. A 15-61 illetve a 15 év alatti lakosság száma ezzel arányosan kisebb a megyei és az országos átlagnál.

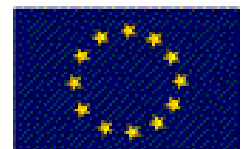

2. ábra A Börzsöny-Duna-Ipoly térség népességének korszerkezete

2009-ben az aktivitási ráta, mely az aktív korú (15 és 60 év közötti) lakosság arányát vizsgálja a teljes lakosságon belül, a térségben átlagosan 0,61 volt, mely alacsonyabb, mint a megyei és az országos átlag. A térképen látható, hogy pirossal jelölt településeken átlag alatti az aktív korú népesség aránya, a barna területek átlagosak, míg a zölddel jelölt településeken a megyei és az országos értéket is meghaladja a gazdaságilag aktív lakosok száma. Látható, hogy az északon fekvő településeken kevés a gazdaságilag aktivizálható ember, azonban a többi településen átlagosak a 15-60 év közöttiek száma.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

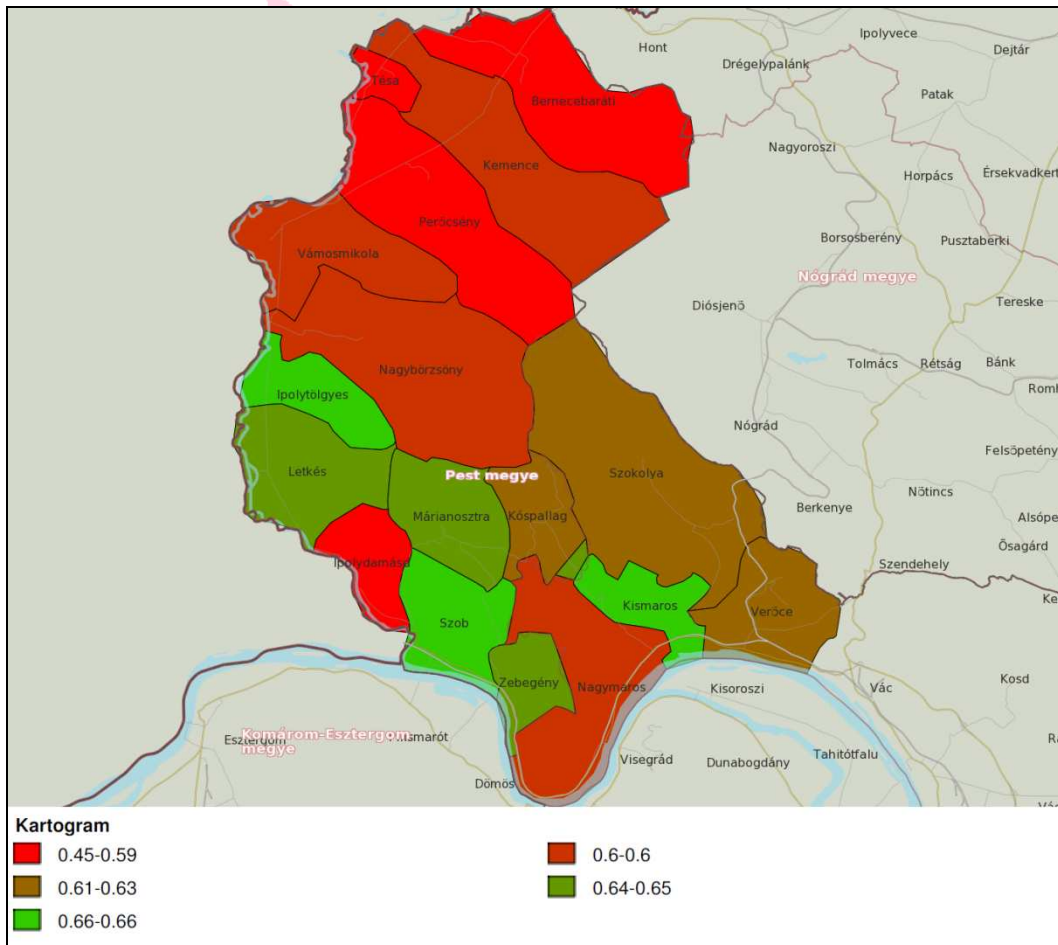
ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

A korstruktúra egészségességének mérőszáma a fiatalodási index, amely a 60 év felettiekre jutó 14 év alattiak aránya. A Börzsöny-Duna-Ipoly térségben a fiatal és az idős korcsoportok egymáshoz viszonyított aránya kedvezőtlenebb a Pest megyében mért nagyságnál, de lényegesen jobb, mint az országos átlag. Kismaros, Nagymaros és Verőce esetében is 100 időse kevesebb mint 70 fiatal jut.

A roma lakosság nagyobb számban Nagy-Börzsöny, Vámosmikola, Nagymaros és Verőce településeken fordul elő.

2. térkép A Börzsöny-Duna-Ipoly térség aktív lakosságának aránya (Forrás: TEIR)

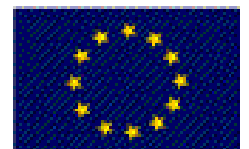
A térség lakosságának közel egyharmada lakik városban, Nagymaroson illetve Szobon, két harmada községekben. A Börzsöny-Duna-Ipoly térségben egy hátrányos helyzetű település található. Ipolytölgyes az Ipoly partján található határ menti település, népessége 476 fő. A településen átlagon felüli a munkanélküliség, bár az élelmiszer és italbolt mellett fogtechnikai műhely és autójavító is működik. A településen található egy katolikus gyermekotthon is, mely nagy hangsúlyt fektet a gyermekek, illetve ott maradt felnőttek igényeinek megfelelő fejlesztésére és foglalkoztatására.

A Börzsöny-Duna-Ipoly térségének lakosság alapvetően növekedik, azonban az egyes települések között jelentős eltérések tapasztalhatóak. A népesség összetétele azonban igen kedvezőtlen, mivel a

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

12

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

fiatal lakosság munkahely hiányában elvándorol a térségből, így a gazdaságilag inaktívak száma igen magas.

Gazdasági környezet

A térség gazdasága a perifériális helyzetből adódóan nem esett a kiemelten fejlesztett területek közé, a terület nem került a nemzetközi tőke érdeklődésének középpontjába. Az itteni településeken alakult vállalkozások zöme egyéni vállalkozó vagy jogi személyiség nélküli társaság. Az egyéni vállalkozások aránya (69%) magasabb kissé az országos átlagnál, a települések közül pedig Ipolydamásdot kivéve, ahol ez az érték 33%, mindegyiken magasabb 55%-nál. A főfoglalkozású egyéni vállalkozók aránya ezen belül 14 és 48% között mozog a településeken. A foglalkoztatott nélküli, vagyis önfoglalkoztató vállalkozások mellett már megjelentek a legfeljebb 9 főt foglalkoztató mikrovállalkozások is. Mivel kevés a nagy, tőkeerős cég a térségben, az önkormányzatok után ezek biztosítják a legtöbb munkahelyet a falvakban.

Ágazati szempontból a legjelentősebb a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdálkodási ágban tevékenykedő vállalkozások aránya (32%), ami az országos (26%) és a Pest megyei (14%) átlagnál is magasabb. A térségen belül a Duna-menti településeknél kisebb arányban találhatóak ilyen jellegű vállalkozások, míg a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatbeli vállalkozások aránya viszont épp itt magasabb. A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágazat Nagyborzsöny, Zebegény, Ipolydamásd településeken képvisel jelentősebb arányt (28, 21 és 17%).

A térség sikerágazataként nyilvántartott bogyós gyümölcsstermesztés nehézségekkel küzd. A kistermelők mellett létrejött néhány olyan ültetvény, melyek az ipari felhasználó mennyiségi és minőségi igényeinek megfelel. A meglévő gyümölcsstermesztés hasznosításához elengedhetetlen lenne a helyben történő feldolgozó üzemek továbbfejlesztése, ezek eredményeképpen régiós, helyi termékek létrehozása, azok megfelelő szellemi tulajdonjoggal való védelme és az értékesítés támogatása hatékony marketing segítségével.

A másik sajátos helyzetben lévő ágazat a turizmus. A térség a Budapestről induló kiránduló turizmus célterülete évtizedek óta, a térség vállalkozásain, a településeken és az ellátó rendszeren azonban kevésbé látszik, hogy turista paradicsomba érkezik az idelátogató. A Magas-Börzsöny – nem kis részt a közlekedés fejletlensége miatt – megőrizte érintetlenségét, hiszen látnivalói zömében csak gyalogosan érhetőek el. Így megóvja a Duna-Ipoly Nemzeti Park területét, egyben lehetetlenné teszi gazdasági hasznosítását. Ma ez kifejezett előnynek számít, hiszen a hazai turisztikai kultúra általában nem képes megőrizni az eredeti tájat, veszélyezteteti környezettudatosságot nélkülöző magatartásával.

1990-ben az Ipoly mentén csak a vezetékes ivóvíz és villamos hálózat működött, egyik településen sem volt gázhálózat, csatorna csupán Márianosztra és Szob egy részében épült ki. Az önkormányzati rendszer sikerágazata és a térségi összefogás kitüntetett terepe volt a közműépítés. Sor került az elektromos hálózat korszerűsítésére, megvalósult a gázprogram (a gázzal fűtött lakások aránya mára megfelel az országos értéknek), valamint előrelépés történt a szennyvíz- és csapadékvíz-elvezetés terén is. A 11 csatornázott településből négyen III. tisztítási fokozattal tisztított szennyvíz kerül elvezetésre. Ezzel tisztítási szempontból a térségi átlag megfelel a megyeinek (53%) és meghaladja az országosot (37%), de a közcsatornahálózatba és a vízhálózatba bekapcsolt lakások arányának különbsége még mindig alacsony (59%).

A kerékpárutak kiépítése a térségben részben megvalósult, részben a fejlesztési elképzelések fókuszában találhatóak. A Duna két partján halad az Eurovelo, az európai kerékpáros úthálózat. A

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

13

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

hiányos dunai és a teljes Ipoly menti szakaszok előkészületi munkálatai folyamatosan zajlanak. A kerékpárutak fejlesztési költségeinek megtérülésére nincs remény, de a fenntartási költségeit megfelelő turisztikai hasznosítás esetén, a mellette kialakított kiszolgáló infrastruktúrák és létesítmények révén lehetséges kitermelni, ennek hiányában marad az önkormányzati önerő.

A Duna ma belső határfolyóként létezik a térségben. Itteni szakaszán Nagymaros-Visegrád, valamint Szob- Pilismarót között üzemel kompátkelés. A Dunakanyar térségben távolsági személy- és teherszállításra vízi közlekedés korlátozottan használatos. A személyszállítás a térségben elsősorban turisztikai célokat szolgál, a hétvégi és a nyári kirándulóhajók forgalma jelentős, bár húsz éve a forgalom többszöröse zajlott a térségben. A teherszállítás egyelőre lehetetlen a térségben, mert a nincs teherkikötő a térségben.

Kötőpályás forgalom a Dunakanyar kistérségben egy vasúti és négy kisvasúti irányban lehetséges. A legforgalmasabb a nemzetközi forgalmat is bonyolító, zömében azonban elővárosi közlekedésre használt (Érsekújvár-Szob-)Nagymaros-Kismaros-Verőce-Vác-Budapest vonal, amely az országban elsőként bevezetett ütemes zónázó menetrendnek köszönhetően a szobi vasútállomást 50 percnyi távolságra hozta a Nyugati-pályaudvarhoz. A vonalon viszonylag nagy sűrűséggel járnak a vonatok mindkét irányban, ami megfelelő összeköttetést teremt a Duna-parti települések számára.

Az úthálózat sajátos párhuzamosságai, így a térségen belüli települési kapcsolatok nehézkessége mellett az utak minőségével adódik a legtöbb gond. Szinte minden települési összekötő út felújításra szorul. Az utak terheléséről a napi átlagos adatok keveset mondanak, hiszen szezonban és hétvégeken lényegesen nagyobb forgalmat bonyolítanak le. Különösen Verőcén és Kismaroson sokasodnak meg az autók, mert a saját és a környező települések üdülő forgalmán kívül a Déli-Börzsöny kiránduló turizmusának is jelentős része náluk kanyarodik el közvetlen úti célja felé.

A térségben a foglalkoztatottak több mint fele nap, mint nap útra kel közelebbi-távolabbi munkahelyére. Mindez az aprófalvas régiókban egyáltalán nem meglepő, hiszen a települések többségében, nagyobb gazdálkodó szervezet híján kevés a munkaalkalom. A térség Ipolymente része például természetes munkaerő kibocsátó, hiszen kicsi ahhoz, hogy saját munkavállalóit eltartsa. A kistérséget lényegesen többen, négyszer annyian hagyják el munkahelyükre menet, mint ahányan a térségbe érkeznek dolgozni. De az ingázás az egész Börzsöny-Duna-Ipoly térségben is lényegesen meghaladja az országos átlagot.

A naponta útra kelők felének az útja a térségen belül véget ér. A legfontosabb célterületek: Szob, Bernecebaráti, Nagymaros. A térségen kívülre eljárók nagyobb számban a vasúton ingáznak Vádra és Budapestre. A messzebb eljárók zöme Szobon és Zebegényben száll fel a vonatra, a térség más településeiről busszal és átszállással csak kevesen vállalják fel a munkába utazást. A Volánbusz járatai lineráris hálózatra fűzik fel a kis- és aprófalvakat, ezért a menetidő lényegesen hosszabb annál, mint amit a távolságok indokolnának. A kialakított járatok elsődleges funkciója, hogy a napi ingázókat eljuttassa célállomásaikra, így elsősorban a vonatra ráhordó járatokként funkcionálnak, azonban a térségen belüli ésszerű közlekedési kapcsolatok megszervezésére alkalmatlanok.

A munkaerőpiaci összkép ugyanakkor meglehetősen pozitív, hiszen a jelenlegi helyzetben, az aktivitás csökkenése mellett is viszonylag magas a térségben a foglalkoztatás, ami alapvető feltétele annak, hogy a térség gazdasági és szociális kondíciója legalább megmaradjon.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

14

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

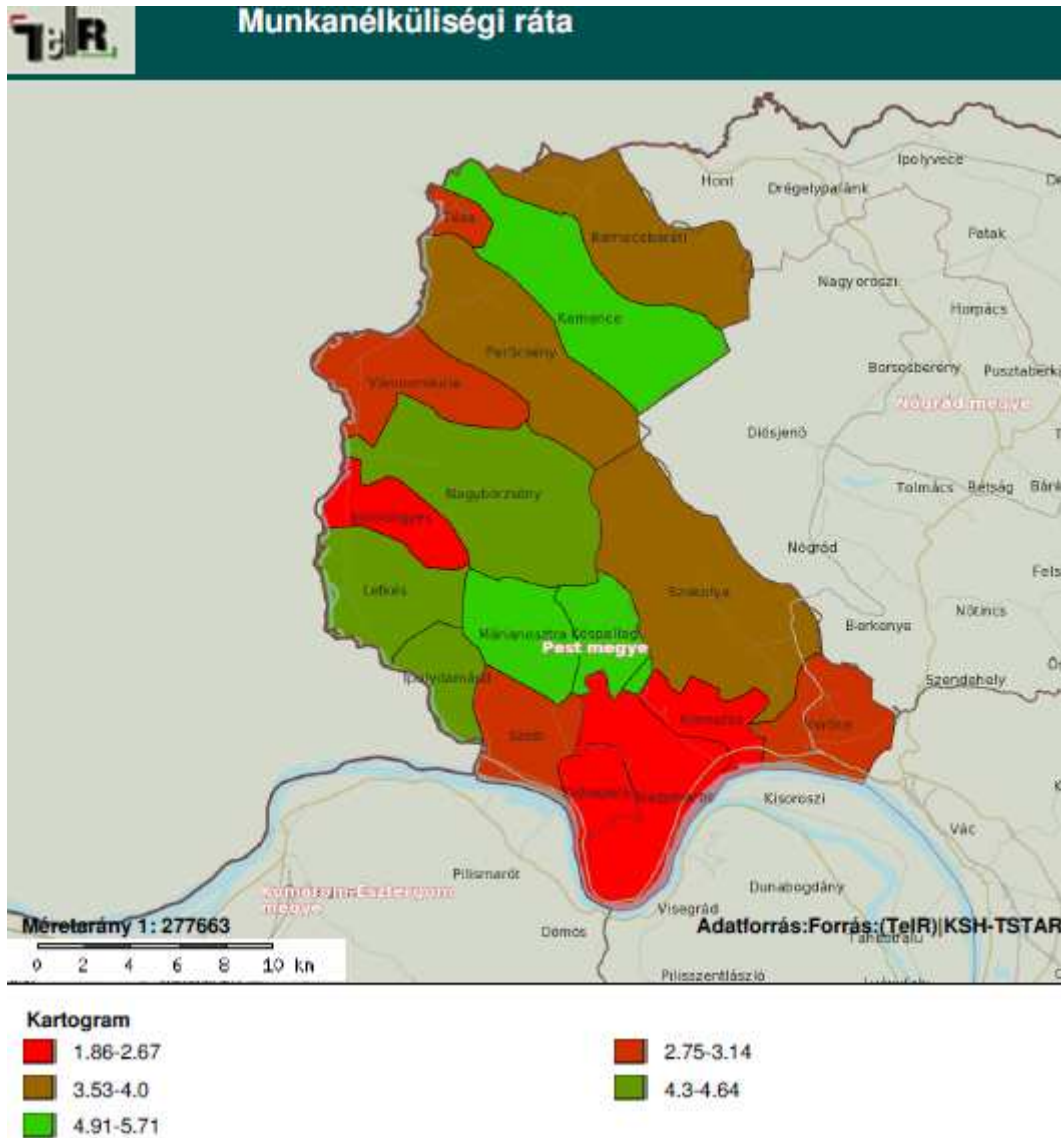

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

A munkanélküliségi ráta az országos átlagnál alacsonyabb, a Pest megyeivel kb. megegyezik. Ahogy az ábrán látható, a települések közül Ipolytölgyes, Kismaros és Nagymaros helyzete a legjobb ebből a szempontból, Kemencén és Kóspallagon a legnagyobb arányú a munkanélküliség.

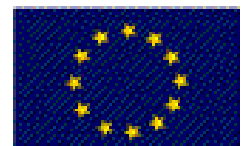
3. térkép A Börzsöny-Duna-Ipoly térség munkanélküliségi rátája (Forrás: TEIR)

Az álláskeresők közt az országos átlagnál nagyobb arányt képviselnek a szakközépiskolai, technikai, gimnáziumi végzettséggel rendelkezők. Alacsonyabb viszont a 8 osztálynál kevesebbel munkát keresők aránya. Az álláskeresők kb. 80%-a fizikai foglalkozású (ez az országos és megyei adattal közel megegyezik), Zebegényben, Tésán és Kismaroson csökken csak ez az érték 70% alá. A pályakezdők aránya az országos átlagnál alacsonyabb, a térség települései között viszont nagy különbségek tapasztalhatóak ezen a téren.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

15

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

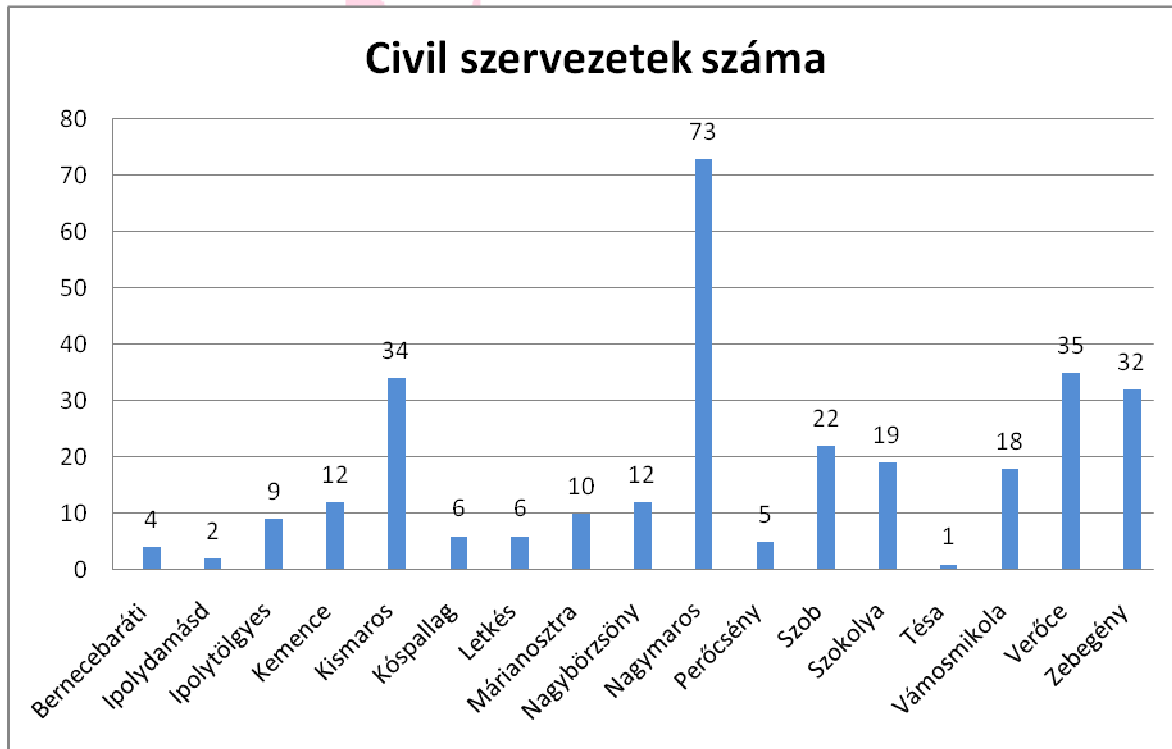
ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

Társadalmi környezet

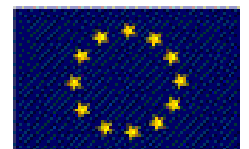
A térségben megtalálható civil szervezetek számát a következő ábra mutatja. Az ábrán látható, hogy a legtöbb civil szervezet Nagymarosban van, a legkevesebb pedig Tésa községben. Ha megfigyeljük azokat a településeket, amelyeken több civil szervezet működik, akkor megállapíthatjuk, hogy a Dunához közel eső településeken a legaktívabb a civil szféra.

3. ábra A Börzsöny-Duna-Ipoly térségben működő civil szervezetek száma (Forrás: Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, Civil Információs Portál)

A társadalmi aktivitás mérése nem áll rendelkezésünkre mutató, így a helyi tapasztalatokra támaszkodva megállapítható, hogy alacsony a helyi társadalom aktivitása. Ennek egyik bizonyítéka, hogy például a lakosságot érintő kérdésekben meghirdetett fórumokon kevesen vesznek részt. Ezen kívül a települések közötti együttműködés is szorosabb lehetne, ha a helyiek aktívabbak lennének. A pályázati lehetőségek felhasználásának ötletei is szűkebb körben születnek, ahelyett hogy a lakók nagyobb gyűléseken vitatnák meg az őket is érintő kezdeményezéseket.

Ha a térségben található szolgáltatásokat vizsgáljuk, akkor megállapítható, hogy leginkább a turizmushoz kapcsolódó szolgáltatások vannak jelen a településeken. Egyéb szolgáltatásokban hiányt szenved a térség, a fiatalok szórakozási lehetőségei korlátozottak. Kulturális rendezvények csekély számban biztosítottak, a sportrendezvények száma azonban magas. (pl. gyalogtúrák) Nagy bevásárlóközpontok nincsenek a környéken, a kávézók, cukrászdák száma is alacsony. A szolgáltatások száma kedvezőbb a Duna közelében, itt van a legtöbb kereskedelmi egység. A Dunától

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

távolodva egyre kevesebb szolgáltatás vehető igénybe, amely abból is látszik, hogy a lakosság nagy része ingázik a környező nagyobb városokba a különböző szolgáltatások igénybevétele miatt. A térség településeinek elérhetősége a menetrendszerű járatokkal azonban egyre nehezekebb, ill. a települések többségében csak a nap bizonyos részében lehetséges, amely nem esik egybe az igényekkel. A szolgáltatások hiánya hátrányosan hat a térség fejlődésére. Lehetetlenné teszi a lakóhelytől távolabb lévő foglalkoztatóknál történő munkavállalást, ill. az alapvető szociális szolgáltatások elérését.

A térségben jelentős számú időskorú, beteg illetve egyéb hátrányos helyzetű ember él.

A térség lakói hagyományaik megőrzése érdekében számos olyan rendezvényt, programot szerveznek, amelyek a hagyományok megismerését, illetve ápolását segítik elő. Működik több Hagyományőrző Egyesület is a térségben. A falunapok alkalmával például rendszeresen fellépnek néptánc együttesek. A turizmus tekintetében megpróbálják a helyi ételekkel, a kézműves hagyományokkal a térségbe vonzani a kultúra iránt érdeklődőket.

2.2. A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület 2007-ben alakult. Először Szobi Kistérségi Helyi Közösség néven, majd 4 dunakanyari település csatlakozása után változott meg a nevünk.

Megalakulásunk óta egy fő cél vezérelt bennünket: Küzdünk a településeken egyre jobban elterjedő elidegenedés ellen, találjuk meg újra egymást települési- majd térségi szinten.

Már a megalakulást követően szerveztünk egy „Szabadidő nadrágos leader délutánt”, hogy jobban megismerhessük egymást, beszélhessünk vágyainkról, terveinkről. Ne ismeretlenként üljünk egymás mellett a Közgyűléseken, fórumokon, egyéb rendezvényeken.

Folyamatosan tájékoztatjuk szinte minden lehetséges eszközzel az itt élőket.

Rendszeresen részt vettünk és részt veszünk a települési rendezvényeken, Falunapokon, amire igény is van, hiszen meghívottak vagyunk. 2008-ban, 2009-ben is volt nyertesünk az ÚMVP Falunapokon, ahol helyi termékekből kiállítást biztosítottunk a résztvevőknek

Külön örülünk annak a Falunapnak, rendezvénynek, ahol a helyi termékek megjelennek, pl.: Kismaros – Málnafesztivál, Tésa – Szilvanap, Nagybörzsöny – lekvárfőző verseny, stb. De egyre több helyen már csak a helyi termékesek árulhatnak, és nem a tucatárusok.

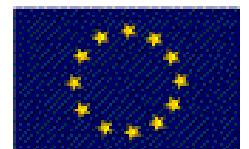
De a helyi termékeink településeink megismertetése volt a vezérelv, amikor minden országos rendezvényt (Magyar Vidék Napja: I – II - III., Leader Expo: 2009. 2010., Sziget Fesztivál: 2009. 2010., Hungaroring Fest 2009., Turisztikai Kiállítás a WESTEND teraszán 2009. Pécsen a Teret a Vidéknek 2010.) megragadtunk, hogy tudják hol keressenek bennünket Magyarország térképén. Örültünk annak, amikor 2009-ben a Magyar Vidék Napja keretében Szokolya község csapata képviselte a Közép-Magyarországi Régiót a parasztolimpián, és a csapattagok egymást magasba dobálva ünnepelték az országos III. helyezést. Településeink látnivalóit ismertettük 2009. tavaszán, amikor 40 idegenvezetőt kísértünk végig, bemutatva a látnivalókat, a helyi jellegzetességeket, bízva abban, hogy legközelebb már a saját kiránduló csoportjukkal ismertetik területünket.

2008. nyarán kezdtük el a nemzetközi kapcsolatokat építeni. Bemutattuk településeinket, látnivalókat, helyi ízeket és hagyományokat ismerhettek meg az ide látogató külföldiek.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

17

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

Eredményeképp 4 ország akciócsoportjával írtunk alá 2010. november 17-én a nemzetközi együttműködési megállapodást több évre. Célunk: a fiatalok helyben maradásának segítése. Településeink zömén egyre nagyobb számban indult meg a fiatalok városba költözése munka miatt, iskola miatt. Azonban, ha elmennek, a falu oktatási intézménye is megszűnik, és az idősek válnak többségi lakossá.

Önként vállalt feladatként rendszeresen írunk ki helyi pályázatokat a működési költségünk terhére, segítve ezzel is a térségi összetartozás erősödését.

Gyermekeknek 2009-ben „Vidékfejlesztés gyermekszemmel” címmel rajz - és történetíró pályázatot, 2010-ben „Szeretem a falumat – városomat” szintén rajz -, montázs -, és település bemutató fogalmazást díjaztunk.

Felnőtteknek 2009-ben „Börzsöny Szépségéért Küzdők Csatába Tartozom” címmel vártuk azoknak a vállalkozóknak a bemutatását, akik a településük szépítését, rendezvényeinek segítségét is már több éve felvállalják; vártuk azokat, akik a turisztikai fejlesztésük mellett szintén a közösségépítés területén sokat tesznek, végül, de nem utolsó sorban kerestük a legszebb helyi védelem alatt álló épületet.

Minden helyi pályázatunkat kis összegű ajándékkal, elismerő oklevéllel díjaztunk.

Már most gondolkodunk a következőn, amit 2011-ben szeretnénk kiírni, és Leader bálon átadni az elismeréseket.

A térség partnerségi viszonyait segíti az az egyesületi kiadvány, mely a 17 település szálláshelyeire illetve látóhelyeire hívja fel a figyelmet (Verőcétől-Bernecebarátiig). Az információs füzet nem csak a térségben élő, hanem az egész ország területén, a Börzsöny-Duna-Ipoly térség iránt érdeklődők számára készült. A kiadvány elérhető az érintett 17 településen illetve az ország több Tourinform irodájában (Nyíregyháza, Győr, Budapest, Vác, Salgótarján, Székesfehérvár, Makó).

Térségi összefogás erősítéseként részt veszünk a Szobi Kistérséggel és az ÁNTSZ-el egy Egészségkoalíció létrehozásában, melynek eredményeit korábbi stratégiánk készítésénél is figyelembe vettük.

Egyesületünk szervezésében 2011-ben az oktatási intézményeinkben indítunk egy oktató-ismeretterjesztő programsorozatot „Állati okosságok” néven a Rex kutyaotthon Alapítvány bevonásával. Fő témája az állatvédelem, állatismeret, felelős állattartás.

Nem hagyjuk magukra a nyertes pályázóinkat. Belső monitoringot dolgoztunk ki, ahol látogatások alkalmával nyomon kísérhetjük a megvalósítandó beruházásokat, segítünk, ha megakadnak, gondjaik, problémáik merülnek fel. Erről összefoglalót is készítünk a végén.

Hiszen a térség gazdaság- és vidékfejlesztési programjának megvalósításához a LEADER program lehetővé teszi, hogy a közösen megalkotott program megvalósuljon, s kialakuljanak és megerősödjenek azok az együttműködések, amelyek lehetővé teszik a belső és külső erőforrások hasznosítását.

2.3. A LEADER megvalósítás során elért eredmények áttekintése

ÚMVP – III. tengely 1. kör

A Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület területéről (összesen 17 településről), III. tengely első körében, összesen 48 kérelem került benyújtásra, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

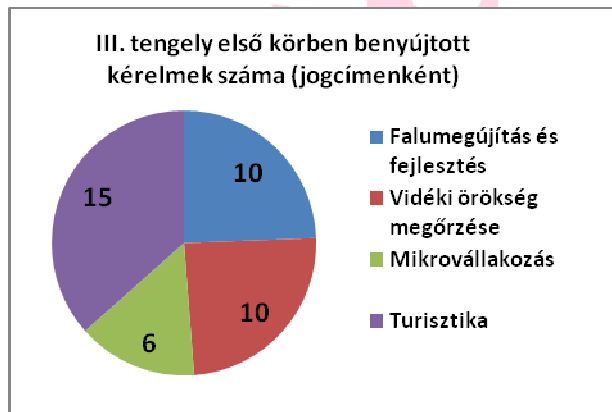

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

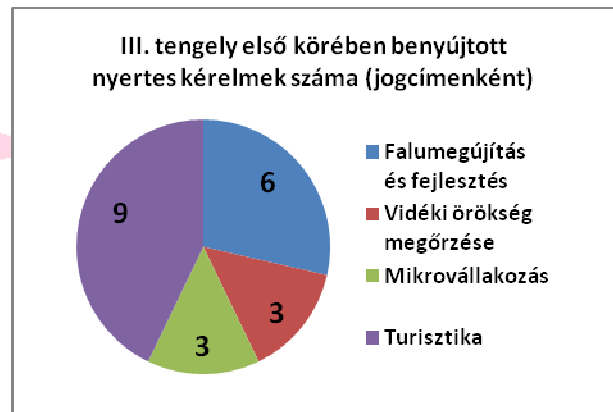
Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

Hivatalhoz (MVH) 2008 decemberében. Kérelmek minden jogcímben (Mikrovállalkozás, Turisztika, Falumegújítás és fejlesztés, valamint Vidéki örökség megőrzése) jelentős számban érkeztek (melyet az 4. ábra szemléltet). Az Egyesület összesen 20 db kérelmet ítelt támogatandónak, 1db kérelem pedig fellebbezés után vált támogathatóvá. (A nyertes kérelmek jogcímenkénti megoszlását a 5. ábra mutatja).

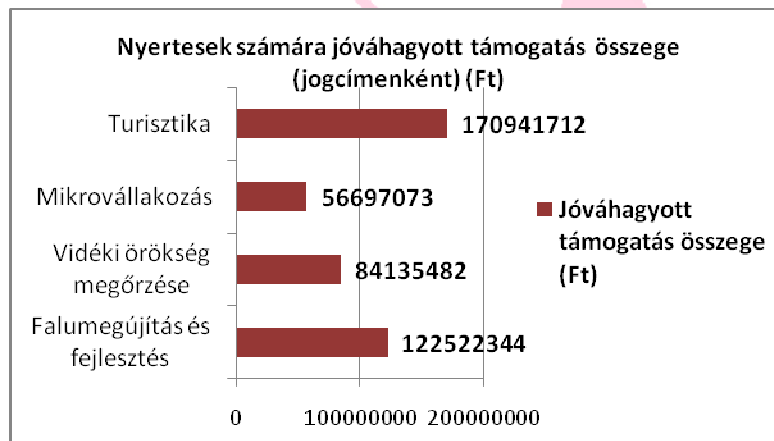

4. ábra

5. ábra

A 4 jogcímre igényelt támogatási összeg összesen 856.189.365 Ft, ebből a nyertes kérelmek számára jóváhagyott támogatási összeg összesen 434.296.611 Ft volt. (A nyertesek számára jóváhagyott támogatási összegeket jogcímenkénti bontásban a 3. ábra tartalmazza).

6. ábra

Az eddig megvalósulás minden projekt esetében 2009. szeptember-2010. szeptember közötti időszakot jelenti (egy projekt kivételével, ahol az eltelt idő kevesebb, mint 1 év, ez a 2010. február-2010. szeptember közötti időszak). Az eredmények ismertetése mind a 21 támogatásra érdemes projektekre kiterjed, mivel minden Ügyfél vállalta, hogy tájékoztatást nyújtson nyertes projektjével kapcsolatban és hozzájárult (egy Ügyfél kivételével) a tájékoztatás eredményének közzétételéhez is

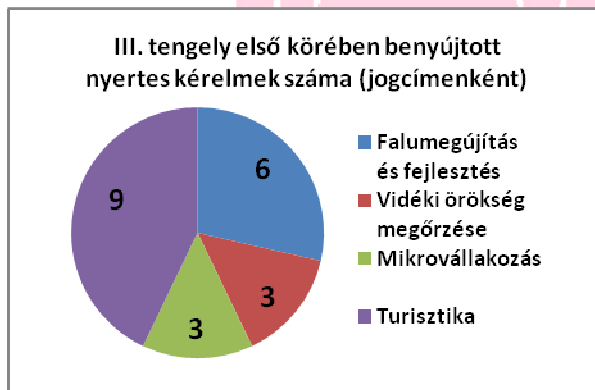

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

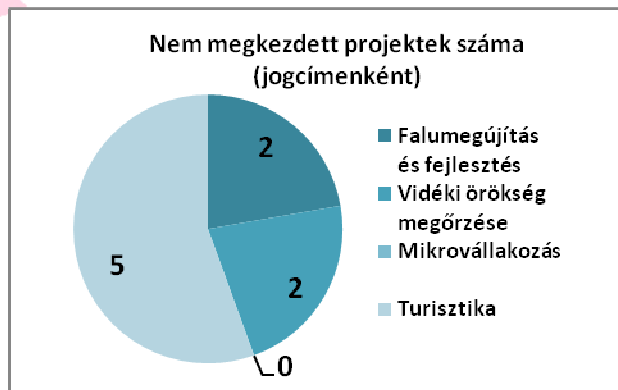
2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

(Nyilatkozat aláírásával). Ezek alapján 13 projekt megvalósítása kezdődött meg vagy fejeződött is be, 8 projekt pedig még egyáltalán nem, vagy csak előkészítő munka szinten tudott elindulni.

A nem megkezdett projektek a III. tengely 4 jogcíme között az alábbiak szerint oszlanak meg (melyet a 4. ábra és az 5. ábra szemléltet). A Turisztika jogcímében nyertes 9 projektből 5 projekt megvalósítását nem tudták az érintett Ügyfelek megkezdeni. Ezzel a Turisztika jogcím jellemezhető a legnagyobb lemaradással. A második hátrányban lévő jogcím a Vidéki örökség megőrzése, itt a 3 nyertesből 2 projekt nem kezdődött meg. A Falumegújítás és fejlesztés jogcímében a nyertes 6 kérelemből szintén 2 projekt megvalósítása nem indult meg. A Mikrovállalkozások esetében a legkedvezőbb a megvalósulás eredménye, mivel a 3 projektből mindegyik projekt megkezdődött.

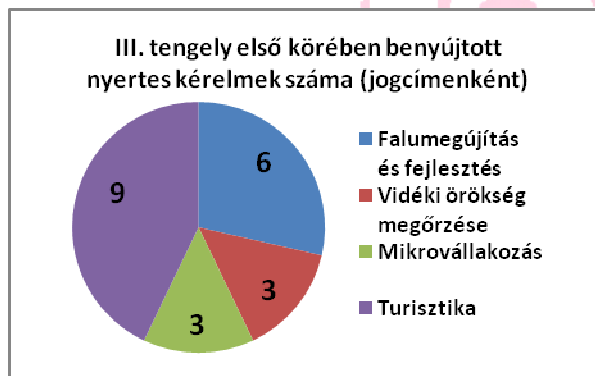

5. ábra

7. ábra

Jogcímenkénti megoszlása: A már megkezdett projektek jogcímenkénti megoszlását a 6. és 7. ábra szemlélteti. A Mikrovállalkozás jogcímében nyertes 3 projekt mindegyike befejeződött. Ezzel a Mikrovállalkozás a legeredményesebben megvalósuló jogcím. Eredményes a Falumegújítás és fejlesztés jogcím is, mivel a 6 nyertes projektből 5 megindult és egy kivételével már be is fejeződött. A Vidéki örökség megőrzése jogcímében 3 projektből 1 projekt kezdődött meg (és fejeződik is be 2010. októberben). A legkevésbé eredményes jogcím a Turisztika, ahol a 9 nyertes projektből csak 3 kezdődött meg (és csak 1 fejeződött is be).

5. ábra

8. ábra

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

Azoknál a projekteknél, melyek 80, 90 vagy 100 %-ban már megvalósultak, megtörténtek a projekthez kapcsolódó építési munkálatok (pl.: homlokzati felújítás, nyílászáró csere, mozgáskorlátozott rámpa kialakítása, játszótéri eszközök elhelyezése, tetőszerkezet csere, homlokzati hőszigetelés kialakítása, stb.), valamint az eszközbeszerzések (klímaberendezés, munkapult, esztergagép, targonca, kerékpártároló, padok, asztalok, hirdetőtábla, pergola, stb.).

Az 50, 60 és 70 %-ban elkészült projekteknél általában az építési munkálatok előkészítése folyik (pl.: geodéziai felmérések elkészítése, építési terület megtisztítása, bontási, kitűzési feladatok elvégzése, stb.). Az is jellemző ezen a készültségi szinten, hogy a projekt építéssel járó munkálatai már elkészültek, azonban a kapcsolódó gép és eszközbeszerzések még nem, vagy csak részben történtek meg, valamint abban az esetben, amikor a projekt több részből áll az egyik része megvalósult a másik viszont még nem (pl.: főépület elkészült, melléképület még nem).

További megvalósítandó elemek

A 100 %-ban megvalósult projektek esetében a még hátralévő munkák: az utolsó kifizetési kérelmek lebonyolítására, garanciális munkálatok elvégzésére, használatbavételi engedélyeztetés lezárására terjednek ki. A 80 és 90 %-ban megvalósult projekteknél a hátralévő elvégzendő feladatok: pl.: gépek üzembe helyezése (érintésvédelem kialakítása), gépbeszerzés, épület műszaki átadás-átvétel, garanciális munkálatok. Az 50, 60, 70 %-ban kész projekteknél további feladatok: (következő kifizetési kérelemig) további építési munkák (homlokzat kialakítása, felületképzése munkák, bádgozási munkák, vízelvezető rendszer elhelyezése, burkolatok kialakítása), valamint az összes igényelt gép, eszköz beszerzési feladatai.

A megkezdett projektek közül 8 készült el olyan mértékben, ahol a fejlesztés hatása már érzékelhető. A projektek településekre, ügyfél saját tevékenységére gyakorolt hatásait az alábbi összefoglaló tartalmazza. A elért eredmények összhangban vannak a helyi stratégia célkitűzéseivel.

Az elkészült játszótérek (Kóspallag, Ipolytölgyes) a helyi gyerekek, családok és a kirándulók is szívesen használják. A szokolyai tájház rekonstrukciónak már érezhető a társadalmi hasznossága, rendszeresen rendezvények (szakkörök, fórumok, esküvők). A kismarosi új parkot, sportpályát, játszótérrel, kerékpáros pihenőt, parkolót (Kismaros) napi rendszerességgel használja a település lakossága, családok, gyerekek. A nagymarosi új szerelő csarnok megépítése, eszközök beszerzése (Nagymaros) jelenleg is javította a munkakörülményeket. A fejlesztés piaci hatása, új partnerek bevonása, versenyképesség növekedése a későbbiekben érezhető majd. A verőcei Zöldegyes üzlet felújításának, mozgáskorlátozott rámpa megépítésnek, új eszközök beszerzésének (klíma, eladóipult) már érezhető a hatása, vásárlók kiszolgálása szebb környezetben és hatékonyabban történik. Mozgáskorlátozott vásárlók is igénybe tudják venni az üzletet. Az üzemtér bővítés, raktár, lisztraktár megépítés, új eszközök beszerzés (Bernecebaráti), hatékonyabbá tette a munkavégzést, növelte a termelékenységet. Versenyképesség növekedésének a hatása a későbbiekben érezhető majd.

A szálláshely kialakítása (Kóspallag) ökoturisztikai példát nyújt (a környezetvédelmi és az energiatakarékossági szempontok figyelembevételével), illetve elősegíti a foglalkoztatottság növekedését, a település vendéglátó helyeinek forgalmát, ezáltal növeli a helyi önkormányzat bevételeit is. Tágabb értelemben a projekt más régiókban is növeli a turizmusból származó forgalmat. A vámosmikolai magán szálláshely folyamatosan működik, heti egy csoport veszi igénybe. A fejlesztés elősegíti a vállalkozás fejlődését és versenyképességét.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

21

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

A III. tengely első körében nyertes projektekről készített felmérés tapasztalataként elmondható, hogy a 21 nyertes projekt közül 13 kezdődött meg, ebből 8 valósult meg olyan mértékben, melynek már érezhető a társadalomra, vállalkozásokra, településre gyakorolt hatása. A megvalósuló projektek jelenleg a térség 10 településének fejlődését segítik elő, melyek további 3 településsel egészülnek ki a még nem megkezdett projektek megvalósulásakor.

ÚMVP – LEADER 1. kör

LEADER első körében Egyesületünkhöz összesen 31 pályázat érkezett, melyek közül 25 pályázatot ítelt az elnökség támogathatónak. A támogatott pályázatok a meghirdetett 9 célterületből 8-ra érkeztek. A legtöbb a Szabadidős tevékenységekre és sportolásra alkalmas infrastruktúra célterületre. A Megvalósult, illetve megvalósítandó projektek között szerepel sportöltöző vizesblokkjának felújítása, sportpálya új kerítésének, labdafogó hálójának, kispad kialakítása, futball klub játékosok új mezeinek beszerzése, sportpálya térvilágításának fejlesztése, kajak-kenu egyesület telephelyének, csónakházának tetőfelújítása, terápiás célokat szolgáló skike suli létrehozása, régi magtár szabadtéri tekepályává való átépítése, mindezek az önkormányzatok, non-profit szervezetek által kezdeményezett és felvállalt fejlesztések, a térség közösségeinek életminőség javulását egészségmegőrzését, a közösség építését szolgálják.

Nagyszámú fejlesztés történik a Helyi termékfejlesztés területén is, melyek a térség gazdaság fejlesztését segítik azáltal, hogy új, illetve meglévő helyi termékeket állít elő, mely elősegíti a helyi termékek arányának növekedését, így a térség gazdasági aktivitását, új munkahelyek teremtését is. Ezeket a pozitív változásokat segíti: új mézcsomagoló üzem kialakítása, méhészet eszközfejlesztése, a helyi gyümölcs feldolgozást lehetővé tevő és egyben új terméket is előállító natur gyümölcslé előállító üzem kialakítása, szintén helyi alapanyagot felhasználó és új terméket létrehozó házi lekvárfőző üzem kiépítése, kézműves műhely berendezése, mely bemutatja a térség hagyományos eszközeit, technikáit, mint a fonás vagy a gyöngyfűzés.

A Közbiztonsági szolgálat fejlesztését egyre több településen tartják fontos feladatnak, mivel ezáltal növekszik a lakosság biztonságérzete, így életminősége is. A LEADER keretében ezt a munkát segíti új rendszám felismerő rendszer beszerzése, a polgárőrök megjelenését és munkáját segítő eszközök vagy forgalomtechnikai eszköz beszerzése. Ez nagy előrelépés ezeknek a civil szervezeteknek, hiszen saját szabadidejüket minden ellenszolgáltatás nélkül áldozzák a településükön lakókért, ezzel egyben példát mutatnak a közösségi összetartozásban.

A térség identitástudatát, és a térség értékeinek megismerését növelik és szolgálják olyan megvalósuló fejlesztések, mint a térség településeinek helyi gasztronómiáját feltáró hagyományos receptjeit összegyűjtő és rendezvény keretében be is mutató projekt, a térség hagyományos kézművességét bemutató és oktatását is biztosító képzés megteremtése, szintén a térség kulturális és természeti értékeit bemutató idegenvezető képzés szervezése, természetvédelmi napok megszervezése, vagy a település külső kapcsolatait erősítő rendezvény szervezése.

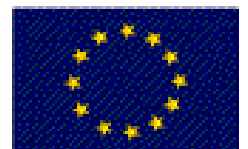
ÚMVP – III. tengely 2. kör

2009-ben meghirdetésre került a III. tengely 2. köre azokkal a forrásokkal, amelyről többször is szóban tájékoztatást kaptunk. Így mind a 4 jogcím kiírásra került. A nagy számú érdeklődést mutatja, hogy turisztika jogcímre 7 kérelem érkezett 194,2 millió Ft igénnyel, falumegújítás jogcímre 6 kérelem érkezett 77 millió Ft igénnyel, mikroállalkozás jogcímre 6 kérelem érkezett 29,3 millió Ft igénnyel, vidéki örökség jogcímre 1 kérelem érkezett 1,8 millió Ft. igénnyel. 2010-ben a III. tengely 1.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

22

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

körében több saját hatáskörös javítás történt az MVH részéről, 1 kérelmező pedig fellebbezés után támogató határozatot kapott. Ezt akkor többletforrásként jelezték felénk. A 2. kör döntései előtt azonban értesített a minisztérium, hogy ezek az összegek nem többletforrások, hanem a még rendelkezésünkre álló összeget csökkentik. Így nem tudunk sem a falumegújítás-, sem a turizmus fejlesztés jogcímben nyertest hirdetni. Mikroállalkozás jogcímben 4-en kapnak támogató határozatot, vidéki örökségben 1 kérelmező. A nyertesek monitoringozása ősszel várható.

2.4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága

A HVS felülvizsgálatának célja, hogy reális képet adjon az elkészítése óta bekövetkezett

- környezeti, társadalmi változások figyelembevételére, meghatározza azokat a pontokat, melyek a külső környezet változása miatt korrekcióra szorulnak, illetve új intézkedések bevezetését indokolják,
- hatékonyabban feltárjuk a térség saját erőforrásait, és ezeket az erőforrásokat próbáljuk minél hatékonyabban hasznosítani, képessé téve a helyi szereplőket
- az időközben megjelenő új kihívások figyelembevételére,
- meghatározza azokat a pontokat, melyeket kiemelten kell figyelemmel kísérni annak érdekében, hogy a komplex megvalósítás eredményes legyen,
- az eddig elért eredmények, megvalósult fejlesztések hatására keletkezett újabb igények beépülhessenek a stratégiába.

A HVS időszakos felülvizsgálattal célunk a HACS területéhez tartozó 17 település új, helyi fejlesztési igényeinek a felmérése.

A helyi fejlesztések elsősorban helyi erőforrásokból és helyi eszközökből valósuljanak meg bevonva a külső finanszírozást. Ezek a külső források segítsék térségünkben a gazdaságfejlesztés és közösségfejlesztés beindítását, és annak egyre hatékonyabb érvényesülését, hogy a közösség saját erőforrásai játsszák a egyre jobban a döntő szerepet.

Mindezek alapján egy olyan könnyen kezelhető, közérthető, jobban olvasható alapidokumentum összeállítása, mely valóban tükrözi a térség folyamatosan változó igényeit.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

23

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

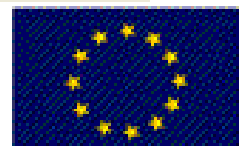
2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

2.5. SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
A főváros és agglomerációja közelségéből adódóan a potenciális turisták száma jelentős	A térségben nincs jelentősebb munkaerő felvételére alkalmas munkáltató vállalat
A térség turisztikai alpinfrastruktúrája jól kiépített	Megfigyelhető a fiatalok munkalehetőség hiánya miatti elvándorlása, így kedvezőtlen demográfiai viszonyok alakulnak ki.
A Dunához és a Dunakanyarhoz való közelség a térség természeti és gazdasági vonzerejét növeli	A tradicionális gyümölcsstermesztéshez kapcsolódó feldolgozóipar /feldolgozó üzemek hiányoznak
A mezőgazdasági hanyatlás és a természetvédelmi védettség miatt igen kedvező a térség környezeti állapota	A hagyományos (háztáji) mezőgazdasági műveléssel, állattartással egyre csökkenő mértékben foglalkoznak.
Ökológiai gazdálkodás feltételei adottak	Hiányzik az országos jelentőségű turisztikai vonzerő a térségből
A Dél-Börzsöny természeti adottságai kedveznek a természetjáró, bakancsos turizmus számára	Turizmus desztináció menedzsment szervezet hiánya
A kerékpáros turizmus számára ideális a természeti környezet, és kerékpárút kapcsolat van a váci kistérségen keresztül Budapestig.	Hiányzik a szakképzettség és a megfelelő szintű nyelvtudás az idegenforgalom terén.
A térségben több erdei kisvasút vonal működik, amelyek jelentős turisztikai vonzerővel rendelkeznek.	Nincs megfelelő szakképzési intézmény a térségben
A térség igen gazdag gyümölcsstermesztési hagyománnyal rendelkezik	Gyenge a helyi közösségek aktivitása és azok összekapcsolódása
Minőségi, börzsönyi turista útvonalak	Hiányzik a térség egységes népszerűsítését célzó marketingtevékenység
Élő néprajzi hagyományok	Határon átnyúló önkormányzati-, gazdasági-, civil kulturális fejlesztési programok hiányoznak
A térségben magas a természetes és természetközeli területek aránya	A bekötő utak minősége általában nem megfelelőek, felújításra szorulnak
A lakosság jelentős részének szlovák-magyar nyelvtudása	Ipoly hidak hiánya
	Magas az egynapos látogatók aránya
	Elégtelen térségi együttműködés
	Kedvezőtlen demográfiai viszonyok

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

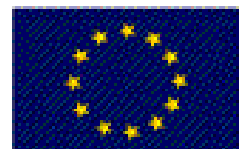
2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

Lehetőségek	Fenyegetések
<p>Kedvezőek a feltételek a lovas-, a vízi- és a horgászturizmus fejlesztéséhez</p> <p>A téli sportolási lehetőségek (sípályák, stb.) bővítése, fejlesztése</p> <p>Az Ipoly-hidak újraépítése hozzájárulna a határon átnyúló kapcsolatok bővítéséhez</p> <p>A Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal történő szorosabb együttműködés és a tanösvény kiépítése még vonzóbbá tenné a térséget a turisták számára</p> <p>Extenzív állattenyésztés bővítése</p> <p>Magas hozzáadott értékű képviselő, prémium minőségű helyi termékek előállítása egységes értékesítése</p> <p>Helyi termék népszerűsítéséhez hozzájáruló rendezvény szervezése (pl.: Málna Fesztivál)</p> <p>Turisztikai kínálat bővítése helyi termékekkel</p> <p>Partneri alapú együttműködések fejlesztése</p> <p>Élő néprajzi hagyományok bekapcsolása a kínálatfejlesztésbe</p> <p>Ökoturisztikai marketing és promóciós tevékenység bővítése</p> <p>Hosszabb tartózkodást, szezonnyújtást segítő programkínálat kialakítása, összehangolt fejlesztése</p> <p>A térség gazdasági adottságaira építő képzések elindítása</p> <p>Termelői együttműködések ösztönzése</p>	<p>A fiatalok elvándorlásával csökkenhet a vásárlóerő, az iskoláskorúak számának csökkenése oktatási intézmények bezárásához vezethet</p> <p>A közintézmények, közterületi létesítmények rohamos amortizálódása</p> <p>Helyi termékek iránti kereslet csökkenése</p> <p>A térség által felhasználható források beszűkülése</p> <p>Az esetleges természeti katasztrófák gyakori ismétlődése, jelentős kárt okozhatnak a települési, illetve turisztikai infrastruktúra állagában</p> <p>A térségi kapcsolatok (pl. Ipoly-hidak) bővülésével megnövekedő forgalom fokozott környezetterheléssel járhat.</p> <p>A tömegetturizmust célzó programok társadalmi feszültséget keltenek, és veszélyeztethetik a térség természeti és épített környezetét.</p>

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

25

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia

3.1. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzéseivel összhangban a települések együttes jövőképe a következő pontokban foglalhatóak össze:

A térség dinamikus fejlődése leginkább a turizmus fellendítésével érhető el, ezért a jövőben egy olyan természet közeli, mesterségesen kialakított turisztikai vonzerőre (sípálya, bobbálya, mászófalak, tereplovaglás, kenopi, kenus akadálypálya) lenne szükség, amely szezonális vagy egész éves kikapcsolódási lehetőséget biztosít az ide érkező látogatóknak. A földrajzi korlátok okozta elszigetelődés feloldása érdekében, az Ipoly folyó felett kialakított átkelő hidak építése esedékes lenne a közeljövőben. E közlekedési akadályok elhárítása teljesen más jövőképet jelentene a térség számára.

Mit várhat a térség a hidak kiépítésétől? Élénkebb áruforgalmat, nívósabb munkalehetőségeket, több térségbe látogató turistát, ezáltal magasabb jövedelmeket, amely megerősítené és fenntarthatóvá tenné a helyi vállalkozások működését is. A térség nem rendelkezik országos jelentőségű vonzerővel, ezért jelenleg kevés az ide látogató turista, az áruforgalomnak tehát nem csak a már említett földrajzi elhelyezkedésből fakadó akadályok szabnak gátat. A természeti, történelmi és művészeti adottságainak megismeréséhez alapvető fontosságú a különböző célcsoportok megszólítása, a belföldi turizmus alacsony szintjének emelésében egyik fontos terület lehetne a területünkön meglévő turisztikai attrakciók lehetőségének, számának bővítése.

A vásárló jelenléte a térségben kulcskérdés, mivel hiába a helyi termelők színvonalas, minőségi termékei, ha az értékesítés korlátozott és a helyi piacok szűk fogyasztói réteggel bírnak. A jövőben kétféle módon maradhatnak életképesek azok a termelők, akik nem olcsó tömegtermékkel, hanem magasabb hozzáadott értékű egyedi termékkel jelennek meg a piacon. Az egyik út a fizetőképes kereslet helyben tartása, vagyis a fiatalok elvándorlásának megakadályozása. Ahhoz, hogy a fiatalok ne költözzenek el a közeli nagyvárosokba, például Budapestre, elodázhatatlan a már említett hidak kiépítése, amelyre azonban nem tudunk forrást biztosítani, ehhez külső segítségre volna szükség. Itt meg kell említeni a nemzetközi kapcsolatok erősítését, főként Szlovákia szerepét is.

A határ mentiség, Szlovákia közelsége számos lehetőséget rejt magában. Ennek érdekében további lépéseket kell tenni a szomszédos ország irányába. Jövőképünkben a térség egy nemzetközi együttműködés olyan színtere, ahol kölcsönös például a gyerekek nyaraltatása, a tanulók, diákok cserélődése iskolai programok keretében és a szakképzett fiatalok munkahelyen történő gyakorlatszerzése az együttműködő országokban. (Finnország, Észtország és Románia) Ezáltal a turista-forgalom is növekedne, amely a helyi termékek iránti nagyobb kereslet elérésének másik lehetősége. Ha egyik sem valósul meg a jövőben, akkor sajnos a térség mutatói egyre rosszabbak lesznek, amely a további leszakadás irányába mutat.

Az ÚMVP III. tengelyén keresztül eljuttatott forrásokból finanszírozott fejlesztések vélhetőleg lassítják a leszakadás folyamatát, ez a legtöbb, amelyet nagyobb vállalkozói tőke bevonása nélkül tud tenni a térség. A támogatott projektek részben kijelölik a fentebb taglalt irányt. Ilyen például a különböző helyi termékeket bemutató rendezvények szervezése, a termelők, vállalkozók szolgáltatásainak fennmaradásához vagy magasabb termelési színvonal eléréséhez nyújtott támogatások. Turizmus területén továbbá a tájházak felújítása, szálláshelyek bővítése, lovardák építése, kisvasút korszerűsítése, Börzsöny kincseit bemutató múzeum nyitása és számos olyan projekt került

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

26

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

támogatásra, amely növeli a helyi vállalkozások által felkínált szolgáltatások igénybevételének, illetve a helyi termékek vásárlásának gyakoriságát. A munkanélküliség problémáit azonban nem tudták enyhíteni nagymértékben a projektek, ezért a jelenlegi fejlődési pályán haladva a jövőben még mindig a munkalehetőségek szűkösségével kell szembenéznie a térségnek.

3.2. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez

A helyi vidékfejlesztési stratégia a következő szükségletekhez kapcsolódik:

Támaszkodik a HVS SWOT analízisében megjelölt erősekre, és figyelembe veszi a térségre vonatkozó gyengeségeket úgy, mint elöregedő társadalom, fiatalok elvándorlása, turisztikai desztináció problematikája, határon átnyúló és térségen belüli együttműködések hiánya. Feldolgozza a térségünkre készült egyéb stratégiákat 2006-tól a mai napig.

A HVS a következő lehetőségeket célozza meg célkitűzéseivel, azon belül pedig intézkedéseivel: magas hozzáadott értékű helyi termékek termelése, turisztikai vonzerők növelése, minőségi szálláshelyek és szolgáltatások kialakítása, helyi vállalkozások fejlesztésével fiatalok számára munkalehetőség teremtése, ezzel is csökkentve az egyre nagyobb arányú munkanélküliséget, amely erre a területre jellemző. A vállalkozók összefogásának, egymás közti kommunikációjának erősítése a térség helyiek foglalkoztatottságának, a helyi szolgáltatások hiányának felszámolása érdekében.

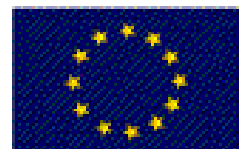
A közösségi aktivitás terén együttműködések ösztönzése, az aktivitás alapját adó alpinfrastruktúra fejlesztése és eszközök beszerzése. A térségben nagy számban jelen lévő hagyományörző-, nemzetiségek-, és etnikai kisebbségek megjelenésének, szélesebb körben való bevonásának biztosítása.

Az életminőség javítása egyre több igény merül fel a szociális szolgáltatások fejlesztése terén valamint a térségen belüli közlekedés és közbiztonság terén az együttműködések újabb-újabb szolgáltatások elindításával és fejlesztésével kívánnak önkéntes alapon a térség életminőségéhez hozzájárulni. Az életminőség javítását szolgálja a településkép egyre szebbé, élhetőbbé, használhatóbbá tétele a helyben lakók és az ide látogatók számára.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

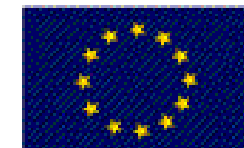
27

3.3. Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései

I. Jövőkép	Élhető települések - fenntartható gazdaság, társadalom és környezet														
II. Célkitűzések	I. Helyi termékek, szolgáltatások, vállalkozások létrehozása, fejlesztése és megismertetése					II. Helyi közösségek fejlesztése tekintettel a helyi szabadidős és kulturális tevékenységekre				III. Életminőség javítása a helyi biztonságérzet növelésével, segítségnyújtó tevékenységek fejlesztésével illetve az élhetőbb és szebb környezet kialakításával				IV. Fejlesztési és közösségi aktivitás növelése tervek, tanulmányok készítésével, képzések szervezésével	
III. Intézkedések	1. Helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése (IV. tengely)	2. Helyi termékek és szolgáltatások marketingjének fejlesztése (IV. tengely)	10. Helyi termékek bemutatását és értékesítését biztosító termékház kialakítása (IV. tengely)	Mikroállalkozások fejlesztése (III. tengely)	Turizmus fejlesztése (III. tengely)	3. Szabadidős tevékenységekre és sportolásra alkalmas infrastruktúra fejlesztése (IV. tengely)	4. Helyi rendezvényeken való részvételt elősegítő kis értékű eszközök beszerzése (IV. tengely)	5. Térségen belüli együttműködés (IV. tengely)	+1 Új nemzetközi kapcsolatok kialakítása, a Fiatalok vidéken és más együttműködések, összefogások továbbvitele (IV. tengely)	6. Közbiztonsággal kapcsolatos tevékenységek fejlesztése (IV. tengely)	7. Szociális ellátáshoz kapcsolódó tevékenységek elindítása és fejlesztése (IV. tengely)	Falumegújítás és fejlesztés (III. tengely)	Vidéki örökség megőrzése (III. tengely)	8. A térség fejlesztési céljainak megalapozására tervek tanulmányok készítése, képzések szervezése, komplex projektek keretében (IV. tengely)	9. Hagyományörző tevékenységekhez, helyi termékek előállításához és szociális ellátásokhoz kapcsolódó képzések szervezése (IV. tengely)
Források	HACS forrás/Leader	HACS forrás/Leader	HACS forrás/Leader	Központi forrás, ÚMVP III.	Központi forrás, ÚMVP III.	HACS forrás/Leader	HACS forrás/Leader	HACS forrás/Leader	Központi forrás/Leader	HACS forrás/Leader	HACS forrás/Leader	HACS forrás/ÚMVP III.	HACS forrás/ÚMVP III.	HACS forrás/Leader	HACS forrás/Leader

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

I. Célkitűzés: A helyi termékek, szolgáltatások, vállalkozások létrehozása, fejlesztése és megismertetése

A helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése, megismertetése továbbra is fontos, továbbra is hiányoznak a helyi adottságokra épülő magas hozzáadott értékű helyi termékek, illetve, amennyiben ezek már létrejöttek, akkor az ehhez szükséges piaci csatornák, és marketing eszközök további fejlesztése szükséges. A szolgáltatások esetében hiányoznak a magas minőségű turisztikai szolgáltatások, melyekkel fő célunk az lenne, hogy a terület az „egy napos” turisztikai kategóriából kiemelkedhessen. Új, illetve működő mikro-vállalkozások létrehozásának, beruházásainak, műszaki-technológiai fejlesztésének támogatásának elősegítése, ahol a munkahelyteremtő és hátrányos helyzetű munkavállalókat foglalkoztató beruházások támogatásának előnyben részesülnek.

II. Célkitűzés: Helyi közösségek fejlesztése tekintettel a helyi szabadidős és kulturális tevékenységekre

Helyi közösségek fejlesztése az összetartó erő, az aktivitás további növelése szükséges, melyeknek leghatékonyabb eleme a helyi szabadidős és kulturális tevékenységek ösztönzése lehet. Ez kiterjedhet az alpinfrastruktúra fejlesztésére (focipálya, csónakkikötő, stb), de szélesebb értelemben a közösségeknek helyet adó termek fejlesztésére, valamint kérelmező szervezetek eszközparkjának fejlesztésére. A térségen belüli összetartó erő szélesebb körben való kiaknázása, „nem szégyen az egymástól tanulás” gondolatának erősítése.

III. Célkitűzés: Életminőség javítása a helyi biztonságérzet növelésével, segítségnyújtó tevékenységek fejlesztésével, illetve az élhetőbb és szebb környezet kialakításával

A társadalmi kihívásokra (előregedés, elvándorlás) nem született még hathatós válasz, ezért az életminőség javítása érdekében fontos a segítségnyújtó tevékenységek fejlesztése, a helyi biztonságérzet növelése, a közbiztonság terén az együttműködések újabb-újabb szolgáltatásainak elindítása és fejlesztése. Segítjük kialakítását egy a térségre jellemző esztétikus településképnek, amely növelheti az itt élő lakosok települési komfortérzetét.

IV. Célkitűzés: Fejlesztési aktivitás növelése tervek, tanulmányok készítésével, képzések szervezésével

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a fejlesztési és közösségi aktivitás növelése érdekében fontos, hogy előzetesen tervek, tanulmányok szülessenek, melyek elkészítésébe képzések, tréningek révén a helyi szereplőket is be kell vonni. Ezek a lépések szükségesek ahhoz, hogy a fejlesztések, és együttműködések szervezeten és ne ad - hoc módon folyjanak a jövőben.

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

3.4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései

Tervezetek:

1. **Helyi termék és szolgáltatások fejlesztés** (előállítás, feldolgozás elősegítése, fejlesztés ösztönzése, ezekhez kapcsolódóan a vállalkozások indulásának és továbbfejlesztésének segítése)
 2. **Helyi termékek és szolgáltatások marketingjének fejlesztése** (további turisztikai tevékenységek marketingjének és arculatának fejlesztése a térség egységes megjelenésének, megjelenítésének kialakításához)
 3. **Szabadidős tevékenységekre és sportolásra alkalmas infrastruktúra fejlesztése**
 4. **Helyi rendezvényeken való részvételt elősegítő kis értékű eszközök beszerzése**
 5. **Térségen belüli együttműködések fejlesztése**
 6. **Közbiztonsággal kapcsolatos tevékenységek fejlesztése** (a helyi biztonságérzet növelése érdekében, illetve a házi segítségnyújtás kialakításának és fejlesztésének ösztönzése)
 7. **Szociális ellátáshoz kapcsolódó tevékenységek elindítása és fejlesztése** (életminőség javítás, személyiségfejlesztő, gyógyító, közösségfejlesztő, illetve szervezetfejlesztő tevékenységek területén)
 8. **A térség fejlesztési céljainak megalapozására tervek tanulmányok készítése, képzések szervezése, komplex projektek keretében**
 9. **Hagyományőrző tevékenységekhez, helyi termékek előállításához és szociális ellátásokhoz kapcsolódó képzések szervezése**
 10. **Helyi termékek bemutatását és értékesítését biztosító termékház kialakítása**
- +1 Új nemzetközi kapcsolatok kialakítása, a **Fiatalok vidéken és más együttműködések, összefogások továbbvitele** - központi forrás terhére

3.5. Forrásallokáció

Később kerül meghatározása

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

30

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések

4.1. Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés

A HVS felülvizsgálat nyilvánosságát a 2011. február 14-én közgyűlés keretében megtartott Indító megbeszélés és az azt követő fórum nyitotta meg. Az Indító megbeszélés napirendi pontja a HVS tervezői csoport tagjainak, illetve vezetőjének megválasztása volt, mely a 6/2011 (II.4.) IH Közlemény által előírt részvételi arány betartásával meg is történt. A 97 egyesületi tagból jelen volt 34 fő (33% arány), önkormányzatot 8 fő, civileket 11 fő, vállalkozókat 15 fő képviselte. HVS tervezői csoport vezetője: Keszthelyi Krisztián, tagjai: Petrovics László, Gyurcsik Mihály, Ferenczi Ernő, Pongrácz János, Szőke István, Neubauerné Szatmári Zsuzsanna. A közgyűlést követő fórumon Neubauerné Szatmári Zsuzsanna ismertette a HVS felülvizsgálat szükségességét, a nyilvánosság, véleményezés és a projektötlet gyűjtés módját. A hozzászólók kérték, hogy a térség megváltozott lehetőségei és sajátosságai épüljenek bele az új stratégiába, melyre a tervezői csoport vezetője ígéretet tett.

2011. február 15. óta folyamatosan volt benyújthatóak a térség új fejlesztési igényeit megfogalmazó Projektötlet adatlapok az Egyesület elérhetőségeire (borzsony.duna@gmail.com, 2628 Szob Pf.:33, vagy személyesen a 2628 Szob, Köztársaság utca 2., 8. szoba munkaszervezeti irodába).

Az indító megbeszélés óta a tervezői csoport és a munkaszervezet folyamatosan állítja össze és egyeztet a HVS dokumentummal kapcsolatban, melynek aktuális eredményei, változásai folyamatosan véleményezhetőek a <http://hvs.borzsonyleader.hu> oldalon. Ugyan ezen az oldalon rendszeresen kerültek és kerülnek fel észrevételek, javaslatok (a hozzászólóknak köszünk), mely észrevételekre a munkaszervezet-vezető asszony válaszol.

2011. február 23-án és 2011. március 1-én a tervezői csoport megbeszélés volt, ahol folyamatos egyeztetésre került sor, HVS-hez szükséges új alapadatok, információ tartalmak bekéréséről, a települési elképzelések összehangolásáról, és a célkitűzések megfogalmazásáról, mely folyamatosan építik be a települési fejlesztési igényeket, építve a Leader 1 körös tapasztalatokra. A megbeszélések előtt (fél órával) tervezői csoport elnöke fogadóórát is tartott és tart a továbbiakban is.

2011. február 25.-én a tervezői csoport vezetője és a munkaszervezet egyeztetést tartott a jövőkép és a helyzetelemzésben szereplő adatok, tények és elképzelések megfogalmazásával kapcsolatban, illetve az összegyűjtött, illetve háttéranyagok beépítéséről.

2011. március 1-én (az Egyesület munkaszervezeti irodájában) és 2011. március 2-án (Zebegényben) fórumot is tartottunk, ahol az érdeklődők feltehetik kérdéseiket a projektötlet gyűjtéssel kapcsolatban és megvitatásra kerülhetnek az egyes településeken felmerült ötletek is, a hagyományörzés, közbiztonság, kiadvány készítés, stb témakörökben.

2011. március 7-én egyeztetett a tervezői csoport a beérkezett projektötlet adatlapokról. Áttekintete, hogy mennyire illeszkednek az előzetesen tervezetként megfogalmazott célkitűzésekhez, kell-e más célkitűzést megfogalmazni. Továbbá tájékoztatta a jelenlévőket a munkaszervezet vezetője a Magosfa Alapítványtól kapott Alsó – Ipolymente Turisztikai stratégiáról.

2011. március 3-án ismét külön megbeszélést tartott a tervezői csoport vezetője és a munkaszervezet vezetője a munkaszervezet dolgozóinak, ahol megbeszélésre kerültek az aktuális feladatok, a következő lépések, azaz a HVS összeállításának feladatmegosztása, feldolgozási metódus és a még szükséges dokumentumok összeállítása.

2011. március 7-én a harmadik tervezői csoport vezető és munkaszervezeti megbeszélésen a beérkezett projektötletek feldolgozásáról folyt az egyeztetés, azok könnyen kezelhető és átlátható

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890 megjelenítéséről, valamint a projektötletek tartalmi feldolgozásáról. Megbeszélésre került, hogy melyek azok a fő csoportok (jogcímek, célkitűzések) melyekre a projektötletek irányulnak. Az adatlapok átnézését követően megállapítható volt, hogy a projektötletek többsége reális, megvalósítható célokat fogalmazott meg.

2011. március 10-én a tervezői csoport a HVS felülvizsgálatának 1. szakaszát zárta le. Az 1. szakasz a 6/2011 (II.4.) IH közlemény, a Deszken elhangzott képzés és a rendelkezésre álló információk alapján az Útmutató 3.3. pontjáig megfogalmazásra és összeállításra került. A dokumentumot a tervezői csoport ugyanazon a napon betervezte elfogadásra a döntéshozó testület (elnökség) elé. Az elnökségi ülés határozatképes volt (5 fő elnökségi tagból és az Ellenőrző Bizottság 3 tagjából mindenki jelen volt), így a HVS 1. szakasza elfogadásra került.

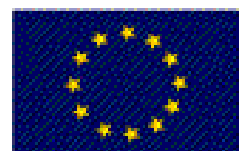
4.2. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása

Későbbiekben kerül kidolgozásra.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

32

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

5. Mellékletek

5.1. A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek

Az alábbi táblázat foglalja össze azokat az egyeztetéseket, melyeket a HVS felülvizsgálat 1. szakaszában végeztünk el, annak érdekében, hogy minél hatékonyabban végezhessük el a HVS összeállításának munkálatait, valamint hogy folyamatosan biztosítsuk az időszaki felülvizsgálat nyilvánosságát és véleményezhetőségét.

Időpont	Megnevezés	Helyszín	Összes jelenlévő	Önkormányzati szféra	Civil szféra	Vállalkozói szféra	Magánszféra
2011.02.14	Elnökségi ülés	Szob, Polgármesteri Hivatal	8	3	2	2	1
2011.02.14	Közyűlés	Szob, Polgármesteri Hivatal	40	8	13	15	4
2011.02.14	Fórum	Szob, Polgármesteri Hivatal	34	8	11	8	7
2011.02.23	Tervezői csoport ülés	Szob, Munkaszerveti iroda	9	2	5	1	1
2011.02.25	Tervezői csoport ülés	Szob, Munkaszerveti iroda	9	2	5	1	1
2011.03.01	Tervezői csoport ülés	Szob, Munkaszerveti iroda	8	1	5	1	1
2011.03.01	Fórum	Szob, Munkaszerveti iroda	10	1	4	2	3
2011.03.02	Fórum	Zebegény, Polgármesteri Hivatal	10	0	6	4	0
2011.03.03	Tervezői csoport ülés	Szob, Munkaszerveti iroda	5	0	4	0	1
2010.03.07	Tervezői csoport ülés	Szob, Munkaszerveti iroda	5	0	4	0	1
2011.03.10	Tervezői csoport ülés	Szob, Munkaszerveti iroda	13	3	8	2	0
2011.03.10	Elnökségi ülés	Szob, Munkaszerveti iroda	14	4	8	2	0

A fenti táblázata alapján összesen 12 egyeztetésre, megbeszélésre került sor a HVS felülvizsgálat 1. szakaszában, melyeken a legaktívabb résztvevők a civilszféra képviselői voltak.

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

A HVS projektötlet-gyűjtés eredményei a következők :

Projektgyűjtő adatlapok száma: **69 db**

Javaslatevők száma: **36 fő**

Projektötlet adatlapot benyújtó települések száma: **13 db**

Benyújtott adatlapok települési bontásban:

Nagymaros:	14 db
Kismaros:	11 db
Vámosmikola:	9 db
Szokolya:	7 db
Zebegény:	7 db
Ipolydamásd:	6 db
Kóspallag:	5 db
Szob:	3 db
Tésa:	2 db
Kemence:	1 db
Letskés:	1 db
Nagybörzsöny:	1 db
Márianosztra:	1 db

A benyújtott projektötletek Igényelt forrás összege: **kb. 416.950.000 Ft.**

Részvevő csoportok projektötlet-gyűjtésben való részvételi aránya, aktivitása (a benyújtott projektötlet adatlapok száma alapján):

Részvevő csoportok	darabszám	arány
Önkormányzat	38	55%
Civilszervezet	5	7%
Vállalkozás	8	12%
Magánszemély	18	26%
összesen:	69	

Projektötletek jogcímenkénti megoszlása:

Jogcím	darabszám	arány
LEADER közösségi célú fejlesztés:	27	39%
LEADER rendezvény:	1	2%
LEADER vállalkozás alapú fejlesztés:	8	12%
LEADER tervek és tanulmányok készítése:	2	3%
LEADER képzés:	2	3%
LEADER térségen belüli együttműködés:	3	4%
LEADER nemzetközi együttműködés:	0	0%
III. tengelyhez tartozó fejlesztés	14	20%
MNVH forrásból	5	7%

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

34

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

LEADER-ben és III. tengelyben nem támogatható	3	4%
Jelenlegi állapotában nem eldönthető	4	6%
összesen:	69	

5.2. Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció

Később kerül meghatározásra

5.3. A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazoló dokumentumok

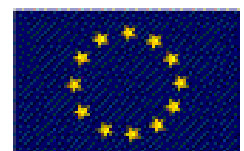
A nyilvánossági intézkedések közé tartoznak az alábbi táblázatban felsorol egyeztetések, megbeszélések, fórumok, melyek a HVS felülvizsgálat 1. szakaszában kerültek megtartásra. Minden esetben elkészült a rendezvényre való meghívó, az elhangzottakat összefoglaló jegyzőkönyv és az érdeklődőket felsoroló jelenléti ívek (az igazoló dokumentumok szkennelt formában a HVS mellékleteként tekinthetők meg).

Időpont	Megnevezés	Helyszín	Igazoló dokumentumok
2011.02.14	Elnökségi ülés	Szob, Polgármesteri Hivatal	Meghívó, Jegyzőkönyv, Jelenléti ív
2011.02.14	Közyűlés	Szob, Polgármesteri Hivatal	Meghívó, Jegyzőkönyv, Jelenléti ív
2011.02.14	Fórum	Szob, Polgármesteri Hivatal	Meghívó, Jegyzőkönyv, Jelenléti ív
2011.02.23	Tervezői csoport ülés	Szob, Munkaszerveti iroda	Meghívó, Jegyzőkönyv, Jelenléti ív
2011.02.25	Tervezői csoport ülés	Szob, Munkaszerveti iroda	Meghívó, Jegyzőkönyv, Jelenléti ív
2011.03.01	Tervezői csoport ülés	Szob, Munkaszerveti iroda	Meghívó, Jegyzőkönyv, Jelenléti ív
2011.03.01	Fórum	Szob, Munkaszerveti iroda	Meghívó, Jegyzőkönyv, Jelenléti ív
2011.03.02	Fórum	Zebegény, Polgármesteri Hivatal	Meghívó, Jegyzőkönyv, Jelenléti ív
2011.03.03	Tervezői csoport ülés	Szob, Munkaszerveti iroda	Meghívó, Jegyzőkönyv, Jelenléti ív
2010.03.07	Tervezői csoport ülés	Szob, Munkaszerveti iroda	Meghívó, Jegyzőkönyv, Jelenléti ív
2011.03.10	Tervezői csoport ülés	Szob, Munkaszerveti iroda	Meghívó, Jegyzőkönyv, Jelenléti ív
2011.03.10	Elnökségi ülés	Szob, Munkaszerveti iroda	Meghívó, Jegyzőkönyv, Jelenléti ív

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

35

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

További nyilvánosságot biztosító dokumentumok:

a HVS időszaki felülvizsgálat HIRDETMÉNYE, melyek a 17 térségi település polgármesteri hivatalainak hirdető táblájára kerültek kifüggesztésre (az 5 településen a kifüggesztésről készült fotók a beszámoló felületen tekinthetők meg.)

Térségi (Ipoly Infó) és helyi (Kismarosi Kikiáltó, Szokolyai Híradó) lapokban 4 alkalommal jelentettünk meg hirdetést, cikket, a térségben élők HVS felülvizsgálattal és az ehhez kapcsolódó projektötletgyűjtéssel kapcsolatos figyelem felkeltése, tájékoztatása érdekében (a megjelent hirdetések, cikkek a beszámoló felületen tekinthetők meg).

5.4. Térképek (a térség természeti, egyéb adottságait bemutató térképek)

1. térkép Duna-Ipoly Nemzeti Park területe
2. térkép A Börzsöny-Duna-Ipoly térség aktív lakosságának aránya (Forrás: TEIR)
3. térkép A Börzsöny-Duna-Ipoly térség munkanélküliségi rátája (Forrás: TEIR)
4. térkép A börzsöny-Duna-Ipoly térség szálláshelyei (Forrás: Egyesület adatgyűjtés alapján, Google térkép)

5.5. Táblázatok (statisztikai adatok összefoglaló táblázatai)

A HVS felülvizsgálati alapidokumentum összeállításához az alábbi statisztikai adatok kerültek felhasználásra, melyeket ábra és táblázat formában jelenik meg:

1. ábra A Börzsöny-Duna-Ipoly térség földhasználati módja (Forrás: KSH, 2009)
2. ábra A Börzsöny-Duna-Ipoly térség népességének korszerkezete (Forrás: KSH, 2009)
3. ábra A Börzsöny-Duna-Ipoly térségben működő civil szervezetek száma (Forrás: Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, Civil Információs Portál)
4. ábra III. tengely első körében benyújtott kérelmek száma (Forrás: Egyesületi belső monitoring, 2010)
5. ábra III. tengely első körében benyújtott nyertes kérelmek száma (Forrás: Egyesületi belső monitoring, 2010)
6. ábra III. tengely nyertesek számára jóváhagyott összegek (Forrás: Egyesületi belső monitoring, 2010)
7. ábra Nem megkezdett projektek száma (Forrás: Egyesületi belső monitoring, 2010)
8. ábra Megkezdett projektek száma (Forrás: Egyesületi belső monitoring, 2010)
1. táblázat 17 településünkre vonatkozó legfrissebb statisztikai adatok (Forrás: Önkormányzati adatközlések)
2. táblázat Projektötlet adatlapok összefoglaló táblázata (Forrás: Projektötlet adatlapok, 2011)
3. táblázat Jövőkép-célkitűzések-Intézkedések-HPME

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

36

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület

2628 Szob, Köztársaság u. 2. | borzsony.duna@gmail.com | www.borzsonyleader.hu | 06-27/370-890

5.6. A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája

Magosfa Alapítvány (2010): Az Alsó-Ipoly menti települések Környezetileg Megalapozott Turisztikai Terve

Dunakanyar Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás (2006): Területfejlesztési operatív program 2007–2013

Klein Marianna (2006): A népesség egészségi állapotának és életminőségének javítása

A Duna mente fenntartható nemzetközi stratégiája, különös tekintettel a turizmus fejlesztésére – DATOURWAY projekt

Közép-Magyarországi Regionális Népegészségügyi jelentés (2009)

Helyi Vidékfejlesztési Stratégia 2008. Helyi Vidékfejlesztési Iroda – UMVP

5.7. Fenntarthatósági alapelvek

Később kerül meghatározásra

5.8. Benyújtott projektgyűjtő adatlapok

A HVS projektötlet-gyűjtés során beérkezett 69 db projekt adatlap.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
a vidéki területekbe beruházó Európa

37

